

Kızılay

Batı Tahir

SAYI

2

KURUS

HER AYIN İKİNCİSİNİ ANKARADA ÇIKAR

SAYIN HALKIMIZA

Kömür fiati muayyendir. Fazla bedel vermeyiniz. Tozlu, ıslak ve eksik kömür almayınız. Kömür alım, satımından şikâyetiniz olursa aşağıdaki adreslere müracaat ediniz.

Semt depolarından kömür alanların belediyece musaddak fiat listesi talep etmeleri tavsiye olunur.

Ankara ve diğer şehirler için

Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi Merkezi

Atatürk Bulvarı No. 129-131

TELEFON : { 3909
1952

YENİŞEHİR
ANKARA

İstanbul için

Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi İstanbul Şubesi

Yeni Yolcu Salonu

TELEFON : { 44766
44767

GALATA
İSTANBAL

İzmir için

Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi İzmir Şubesi

Cumhuriyet bulvarı 104 A

TELEFON : { 4268
4259

İZMİR

**Türkiye Kömür Satış ve
Tevzi Müessesesi**

NOT : İsim ve adresleri sarıh olarak bildirilmeyen şikâyetler dikkata alınmaz.

Abone Bedeli:
Yıllığı : 2,50 Türk Lirası
6 aylığı : 1,25 " "
Yazı İşlerini İdare eden
umumi neşriyat müdürü
Mümtaz Faik FENİK
Basıldığı yer: ZERBAMAT - Ankara

KIZILAY

Atatürk'ün eseri ayaktadır.

İkinci teşrinin onun-
da bütün Türkiye Ebedî
Şef Atatürk'ün yasını
tuttu. O öleli üç sene
olmuştur. Fakat 10 İkinci
teşrin 1938 sabahı sa-
at 9 u beş geç, bütün
insanlık âlemini sarsan
büyük felâketin acısı
hâlâ aynı tazeliikle içi-
mizdedir. Hâlâ o günü
hırtırladığımız dakika-
da içimiz eziliyor, hâlâ
gözlerimiz yaşlanıyor,
ve en temiz heyecanımız
onun arkasından ağır
ağır süzülerek akıyor.

Fakat Atatürk bu
vatan topraklarında
huzur içinde ebediyete
kadar yatabilir. Çünkü
onun kurduğu eser a-
yaktadır. Türkiye ayak-
tadır. Daima daha re-
fahlı, daima daha mes-
ut, hür ve müstakil Tür-
kiye, bugün Millî Şefinin etrafın-
da, tek bir vücut halinde en ileri
hamlelerine devam ediyor.

Hemen bütün dünyanın kap-
kara gecelerini ancak büyük cehen-
nemler aydınlatırken, hanüman-
lar yıkılırken, medeniyet tarihin
arkasına hicret ederken Türkiyede
mamureler yükseliyor; gecelerimiz
aydın, gündüzlerimiz şen ve istik-
balimiz engin ve ebedidir. İşte bu
ebediyete kadar giden yol üzerinde
bütün hareketlerimiz, bütün çalış-
malarımız Ebedî Şefin bize ver-
diği hareket, dinamizm ve kudret-

le her zaman daha çok artacak,
nesiller nesillere, ve nesiller asır-
lara, asırlar sonsuz tarihe, Atatür-
k'ün büyük ve mukaddes emaneti-
ni, bir fazilet demek olan Cümhu-
riyeti devredecektir.

Eğer bugün rahat nefes alabili-
yorsak; barut kokusu, kan kokusu
yerine temiz vatan havasını ciğer-
lerimize dolduruyorsak, hakkımı-
za hürmet ettirmesini biliyorsak,
hepsini Atatürk'ün kurduğu Millî
Birliğimize borçluyuz. Aynı bir-
lik, onun en yakın iş ve ideal

BU SAYIDA:

	SAYFA
Atlantik deniz muharebesi	2
Abidin DAVER	
Yoksul çocukları koruyan hayır meleği	3
Kemal Zeki GENCOSMAN	
Kızılay'a yazılalım «Şiir»	5
Berç TÜRKER	
Kızılay hatıralarından	6
G. A.	
Yürek acısı	9
Vasfi Rağit SEVİĞ	
Renk meselesi	11
Bedri Rahmi EYUBOĞLU	
Kızılhaç dünyasında	13
Kep töreni	16
Esmâ DENİZ	
Okuyanlarımıza ve okunanlarımı- za dair	18
Serper İSKİT	
Kara günlerden iyi günlere	19
Samih TIRYAKIOĞLU	
Rakamlar konuşuyor	21
1 ayda Kızılay	22
Boşa çıkan üzüntüler «Hikâye» ..	23
F. Zahir TÖRÜMKÜNEY	

AYRICA:

«Boş saatleriniz için eğlenceler»,
kazaya uğrayan pilotlar nasıl kurtarılı-
yor? Kızılhaç dünyasında sayılarımız ve
Cemal Nadir'in güzel bir karikatürü

arkadaşı Sayın İnönü'nün yüksek
şahsiyetinde yükselmiş, ve o bü-
tün beş kıtayı birden saran harp
ateşinin o müthiş ve o korkunç
sarsıntıları içinde dahi, insanlık
tarihinin iftihar duyacağı parlak
bir kültür ve muhteşem bir kuvvet
yaratarak bizi her felâketin üstün-
de tutmuştur.

Atatürk'ün eseri bugün her ka-
rış toprağımızda, vatanın her zer-
resinde, en büyük vilâyetlerden üç
evli köylere kadar her yerde devam
ediyor. Onun en büyük kudreti
zaten bu "devamlılık", unsuru
değil midir?

Atatürk'ün vücudünü saran
toprak, daima bizim toprağımız-
dır. Daima bizim kalacaktır. Bu-
nu söylemek için cesaretimiz en
büyük kaynaktan, Türk olmaktan
geliyor.

M. F. FENİK

İngiliz Başvekili M. Çorçil'in "Atlantik Meydan Muharebesi," adını verdiği deniz mücadelesinde Almanların hedefi, İngiltere'yi, azametli imparatorluğundan ve Amerika'dan gördüğü mühim yardımlardan mahrum ederek aç, ham maddesiz, petrolsuz ve malzemesiz bırakmaktır. Geçen harpte Almanların denizaltı gemileri, mayınlar ve korsan kruvazörlerle başarmak istedikleri, fakat muvaffak olamadıkları bu mukabil ablukayı, şimdiki harpte şu unsurlarla tatbika çalışmakta oldukları görüyor:

1 - Denizaltı gemileri, 2 - Korsan kruva-

zörleri, 3 - Miknatıslı veya âdi mayınlar, 4 - hücumbotları, 5 - Tayyareler.

En mühim ve müessir silâhlar denizaltı ile tayyarelerdir. Çünkü bunların hem sayıları çok, hem hareket sahaları geniştir. Tayyare ile denizaltı, üç buudda hareket eden silâhlardır; yani ileri geriye, iki yanlara gidip gelebildikten başka yukarıya aşağıya da inip çıkabilirler. Tayyare göklere yükselir, denizaltı derinliklere dalar ve böylece bu iki silâh, diğer kara ve deniz harp vasıtaları gibi çevrilmek ve sıkıştırılmak tehlikesine pek az maruz bulunurlar.

Gerçi 10.000 tonluk harp zırhlıları nevin-den bir korsan kruvazör, İngiltereye gelen bir vapur kafilesine rast gelince, bir saat içinde, kafilayı tayyarelere ve denizaltılara nisbetle çok daha fazla tahribata uğratabilirse de, kendisi de yakalanıp imha edilmek

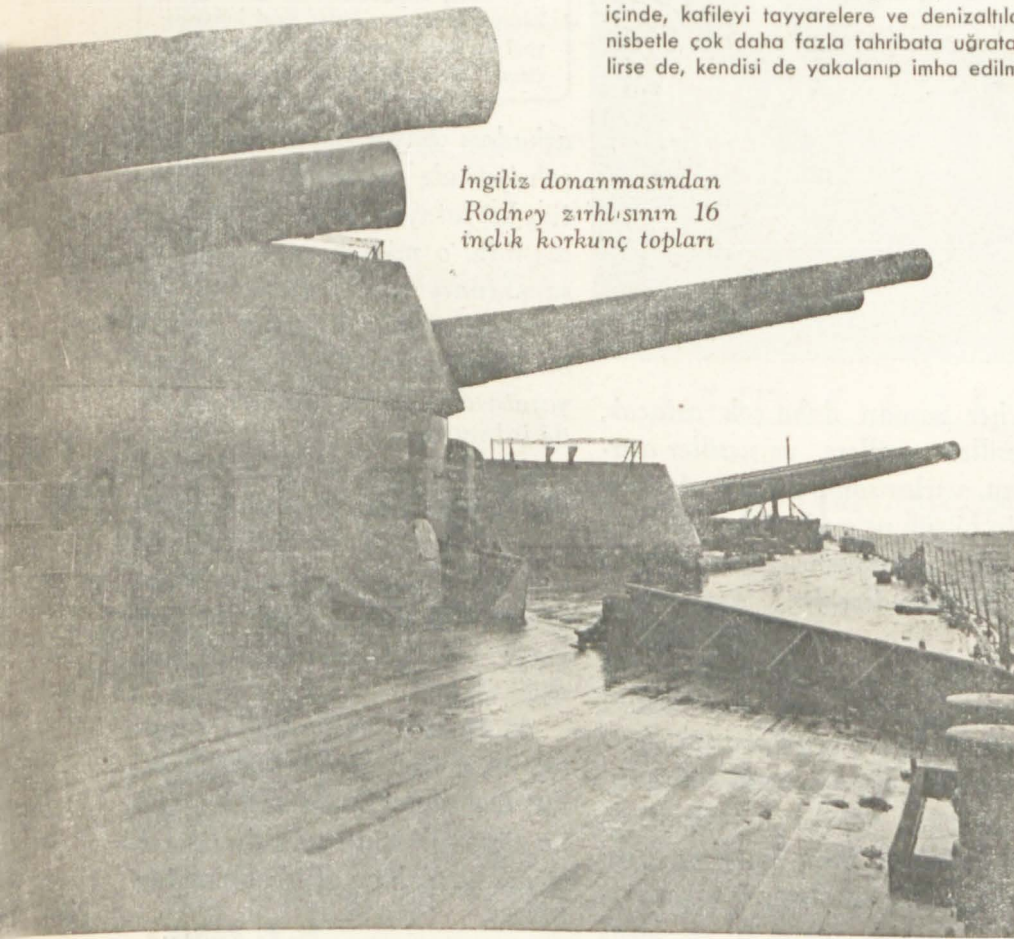
tehlikesine maruzdur. Admiral Graf von Spee cep zırhlısının ve o muhteşem Bismark dritnotunun başına geldiği gibi. Sonra korsan kruvazörlerin faaliyet zamanları yakacaklarının mikdarına bağlıdır. Sayıları da bir kaç taneden ibarettir.

Mayınlara gelince, bunlar aktif değil pasif silâhlardır. Düşmanı arayıp bulamazlar; gemilerin gelip kendilerine çarpmalarını beklerler; yerleri keşfedildiği zaman kaçıp gidemezler, toplanıp veya toplatılıp zararsız bir hale getirilirler.

Hücumbotları, ancak kıyılarda, dar denizlerde, çok sert olmyan havalarda iş görebilen küçük ve seyir sahaları mahdut gemilerdir. Dediğimiz gibi Almanlar bakımından Atlantik meydan muharebesinin en mühim unsurları denizaltı ile tayyaredir. Aylardanberi İngiliz ve müttefik ticaret filolarına en çok zayıat verdiren de bunlardır. Meselâ, birinciteşrin 1941 de Almanların verdikleri listeye göre tahkiki kabil olamıyan mayınların sebebiyet verdiği zayıat hariç - 441.300 tonluk gemi batırılmıştır. Bunun 255.200 tonunu denizaltılar, 18.000 tonunu denizüstü gemileri yani korsanlar ve hücumbotları, 168.100 tonunu da hava kuvvetleri batırmıştır. Bu nisbet, her ay böyledir.

İngilizlerin, Atlantik meydan muharebesinde alman silâhlarına karşı kullandıkları silâh ve vasıtalarla gelince, bunlar da çok çeşitlidir: en büyük rolü tayyarelerle her tipter karakol gemilerinin oynamakta olduklarını kaydettikten sonra, bunları, şöylece hulâsa edebiliriz: 1 - Su bombaları ve bunları atan havanlar, 2 - Denizin içini dinliyen ve denizaltıları mevkiini tayine yarıyan âletler, 3 - Her çeşit tayyareler, 4 - Tuzak gemileri, 5 - Küçük kruvazör, muhrip, motorbot, avizo, ganbot, korvet, balıkçı gemisi gibi top, su bombası ve ağır makineli tüfek, tayyareye karşı koyma topu ile mücehhez bütün denizüstü gemileri, 6 - Düşman denizaltı gemilerine karşı pusu kuran denizaltı gemileri, 7 - Mayın tarlaları, 8 - Çelik ağlar, (bunların mayınlarla teçhiz edilmiş olanları da vardır) 9 - Ticaret gemilerine konulan toplar ve tayyare karşı koyma topu, 10 - Paravan denilen ve seyir halinde kullanılan mayın taramağa mahsus âletler, 11 - Miknatıslı mayınlara karşı kullanılan cihazlar, 12 - Sun'î du-man ve sis yapan makineler, 13 - Tayyarelerin ve gemilerin mevkiini haber veren yeni radyo cihazları, 14 - Vapurların katile halinde, harp gemilerinin ve tayyarelerin himayesi altında sefer ettirilmesi, 15 - Batanların

İngiliz donanmasından
Rodney zırhlısının 16
inçlik korkunç topları

yerine seri halinde yeni vapurlar yapılması, 16 - Batmayıp yakalanan vapurların âzamî sûatle tamiri.

İşte İngiltere ve müttefikleriyle onların baş yardımcısı Amerika, "Atlantik meydan muharebesi,, denilen gemi batırma harbine bu çeşit taarruzî ve tedafuî silâhlarla karşı koymağa çalışmaktadırlar.

Almanlar, mümkün olduğu kadar çok denizaltı ve tayyare kullanarak mümkün olduğu kadar fazla vapur batırmağa çalışırken, İngilizler ve müttefikleri de, mümkün olduğu kadar çok Alman denizaltısı ve tayyaresi imha etmek, kendi ticaret vapurlarını mümkün olduğu kadar korumak ve batanların yerine de, daima daha fazla ticaret gemisi yapmak suretiyle Almanların gayretini boşa çıkarmağa çalışıyorlar.

Almanlar, geçen harbe nisbetle bu harpte, gerek Atlas Okyanusunda, gerek Akdenizde daha iyi şartlarla harp etmektedirler. Geçen harpte, Alman denizaltıları, dar bir sahadan hareket etmek mecburiyetinde idiler; yalnız Alman körfezi ile Belçika sahillerinden istifade ediyorlardı. Akdenizde ise Adriyatik denizin dibindeki Avusturya üslerinden hareket ediyor ve Türkiye sahilleriyle Bulgarların elindeki mahdud Ege kıyılarını yardımcı üs olarak kullanabiliyorlardı. Bu defa ise, harpte, Norveçin şimal burnundan İspanya sahillerine kadar bütün Norveç, Danimarka, Hollanda, Belçika ve Fransa kıyıları Almanların elindedir. İspanya, geçen harpte bitaraf; bu harpte ise yine bitaraf olmakla beraber Almanyaya dost ve müzahirdir. Akdenizde de bütün İtalya ve Libya sahili ve üsleri, Adriyatik, Yunan, Ege kıyıları ve adaları, Bulgaristanın eline geçen bütün sahil ve adalar, kâmilan Almanların elindedir. Akdenizin Avrupa ve Afrika sahillerindeki Fransız kıyı ve üslerini de kullanacaklarını veya kullanacaklarını tahmin etmek yanlış olmaz. Geçen harpte, mahdud miktarda Avusturya denizaltısına mukabil, bu harpte 105 İtalyan denizaltısı da Almanlara yardım etmektedir. Nihayet, Alman denizaltıları da Akdenize gelerek faaliyete geçmişler ve Ark Royal denizaltısını batırmışlardır.

Geçen harpte, denizaltı harbine, tayyarelerin yardımı, hiç denilecek kadar azdı; bu harpte ise, tayyareler çok büyük bir rol oynamaktadırlar.

İngilizlere gelince, onlar, bu harpte Fransa, İtalya ve Japonyanın yardımından mahrumdurlar. Fazla olarak İtalya ile harp halindedirler; Japonyadan düşmanlık gördükleri için bir kısım kuvvetlerini Uzak-Şarkta bulunduruyorlar. Müttefikleri Portekizden de yardım görmedikleri gibi İspanya da gizli veya açık aleyhlerine çalışmaktadır. Bütün gördükleri yardım Amerikadan ve - dolayısıyla - Sovyet Rusyadandır. Atlantik meydan muharebesinde, bu defa İngilizlerin lehine olarak yalnız Feroe adaları, İzlanda adası ve Groenlandın İngiliz ve Amerikan işgali altında, Şimali Atlas Okyanusunda kıymetli üsler teşkil etmelerinden ibarettir.

Bu şartlar altında Atlantik meydan muharebesinin nasıl bir seyir takip ettiğini gözden geçirmeği ikinci bir yazıya bırakıyoruz.

Nelson zırhlısı
İngiliz donan-
masının en
kuvvetli cüzü-
tamlarından
birisidir. Res-
mimiz bu zırh-
lıyı açık deniz-
de seyrederken
gösteriyor.

YOKSUL ÇOCUK LARI KORUYAN HAYIR MELEĞİ

YAZAR :

Kemal Zeki GENCİSMAN

Kızılay gençlik kurumu, yazık ki lâ-yık olduğu kadar tanınmış ve anlaşılmış değildir. Hattâ, ilk okul sıralarında kollarına Kızılay'ın bandını takarak arkadaşlarının arasında birer hayır meleği gibi dolaşanlardan çoğu, bu kuruma hizmet ettiklerini ve onun üyesi olduklarını bilmez bile... Onlar kendilerini, "iyilik yapma,, "başkasına faydalı olma,, duygusunun temiz akışına bırakmışlardır.

V icdanlarına henüz "günah,, ın lekesi düşmemiş olan çocukların en büyük zevki, iyilik etmektir. O yaşlardaki şefkat duygusunun psikoloji ölçüsüyle adı ne olursa olsun, ruhları, Kızılay bayrağının beyazı kadar ak ve pakdır.

Bizde yaşı 65 i bulan, nuranî yüzlü, hayır ve şefkat babasının, sekiz yaşındaki genç ve gürbüz çocuğu, gençlik teşkilâtı, işte Türk çocuklarının bu asil duyguları üstünde duruyor.

Birkaç gün evvel, Ankara'nın bir ilk okulunda gördüğüm bir manzaranın bende bıraktığı ilk intiba, bu oldu.

Fakat, daha önce size, bir kaç cümle içinde, "Kızılay gençlik kurumunu,, tanıtmalıyım:

1933 de kuruldu. Gayesi okul çocuklarını insanlık, şefkat ve birbirlerine yardım duygularıyla yetiştirme ve topluluk hayatına alıştırmak, Türk okullarının çocukları arasında fazilet ve

Güzide Akgül, « Koruyucu Melek »
yüzüyle masanın başında ...

Bir odacı, dağılacak eşyayı arabadan paket paket alıyor ve okula taşıyor...

vatandaşlık hislerini geniş ve şuurlu bir surette yayma ve gelişme'dir.

Kurum, çocukların sağlık durumlarıyla de yakından ilgilidir ve "Türk istikbalinin evlâtları,, nı, kuvvetli inan ve kuvvetli beden sahibi yetiştirmeyi maksat ve gayelerinin başında görür.

Okul çocuklarını, Kızılay işleriyle yakından alâkalandırmak, onları Kızılay'ın maksat ve gayelerine alıştırmak ve böylece Kızılay'ın yarınki üyelerini, daha okul sıralarında hazırlamak...

Bu yurt içi hizmetlerden başka, Kızılay gençlik kurumu, daha geniş ve şümüllü gayeler de güder: yabancı memleketlerdeki Kızılay gençlik kurumlarıyla temasa gelmek, yabancı memleketlerdeki okul çocuklarıyla Türk çocukları arasında, mektup, hediyeler, koleksiyon gönderişme suretiyle

duygu ve kültür temaslarına vasıta olmak gibi, Kızılay ve Kızılhaç adlı insanlık ve hayır teşekküllerinin ana gayelerine hizmet etmek...

Bu güzel gayelere hangi yoldan, hangi vasıtalarla varılabilir? Kızılay gençlik kurumu, çalışma sahasında gaye ile vasıtayı birleştirmiş gibidir.

Kurum, bugünün şartları içinde dış memleketlerle temas gücünü yüzünden, bütün faaliyetini yurt içine hasretmiş gibidir. Bugün, 4176 kol ve bu kollara bağlı 149.000 üye ile memleket çocukları arasında çalışılmaktadır.

Bir kaç gün önce, kurumun mütevazı fakat mânalı bir yardımına şahit oldum. Kimsesiz, yoksul çocuklara elbise, ayakkabı, sveter v.s. dağıtılacaktı.

Kızılay'ın otomobili Ankara'nın bir ilk okulu önünde durduğu sırada, çocuklar tenefüsdeydiler. Otomobile, bu gelişin mânasını bilmiyenler tecesüsle, bilenler ümitle bakıyorlardı. Otomobilin art kapısı açıldığı zaman, artık tereddüt kalmamıştı. Çuvallar, elbise ve ayakkabı ile doluydu. Her birinin üstünde, bir okulun adı yazılı... Daha önce ihtiyaçlara göre hazırlanmış ve yerleştirilmişti. Bir odacı kapısında durduğumuz okula ait olan çuvaldaki eşyayı, kucak kucak okula taşıyordu. Bunlar, orada geniş bir masanın üstüne yayıldı.

Masanın yanında, kolunda Kızılay'ın bandını taşıyan sevimli bir yavru, Güzide Akgöl, vazifeye hazırdır. Bu caketler, pantolonlar, kazaklar ve papuçlar, birazdan bu sevimli yavruların eliyle, fakir arkadaşlarına dağıtılacaktır.

Güzide Akgöl, okullarındaki gençlik kurumunu kısaca anlattı:

— Her sınıftan iki arkadaşım vardır. Okulda on kişiyiz.

Kendisi, okul teşkilâtının reisisdir.

Dikkat ettim: bu dağıtma işinde, Kızılay memurlarının, okul öğretmenlerinin ve bilhassa çocukların en hassas bulundukları cihet, kendilerine hediye verilen çocukların izzeti nefislerini korumaktır. Dağıtma yerinde yabancı kimse yoktu. Buna rağmen yavrular, ellerini uzatırken yoksulluğun acısını duyuyor gibiydiler.

Güzide Akgöl, arkadaşlarıyla birlikte, "Koruyucu Melekler," gibi, temiz yüzleri, ve ruhlariyle arkadaşlarının en nazık varlıklarını zedelemeye, incitmeye âzamî gayret sarfediyorlardı.

Kızılay gençlik kurumunun bütçesi-

Kızılay'a yazılalım ...

Kızılay alır Türkün parasını,
Fakat kapatır askerin yarasını...

Geçen gün bir vatandaşın evi yandı,
Hemen Kızılaya gitti dayandı.

Öbür gün seylâp evinden ayırdı,
Hemen Kızılay onu kayırdı.

Bir gece zelzeleden evi yıkıldı.
Kızılayın yardımı onu bahtiyar kıldı.

Bir gün de hastalandı, kaldı gıdasız, karnı aç...
Kızılay hem yemek verdi ve hem de ilâç.

Kızılaya yardım et, ey Türk Vatandaş!
Çünkü milli birlikte hepimiz, bir, kardeş.

Ey Vatandaş Millî Şefin emrine itaat edelim
Kızılaya aza kaydolmağa gidelim.

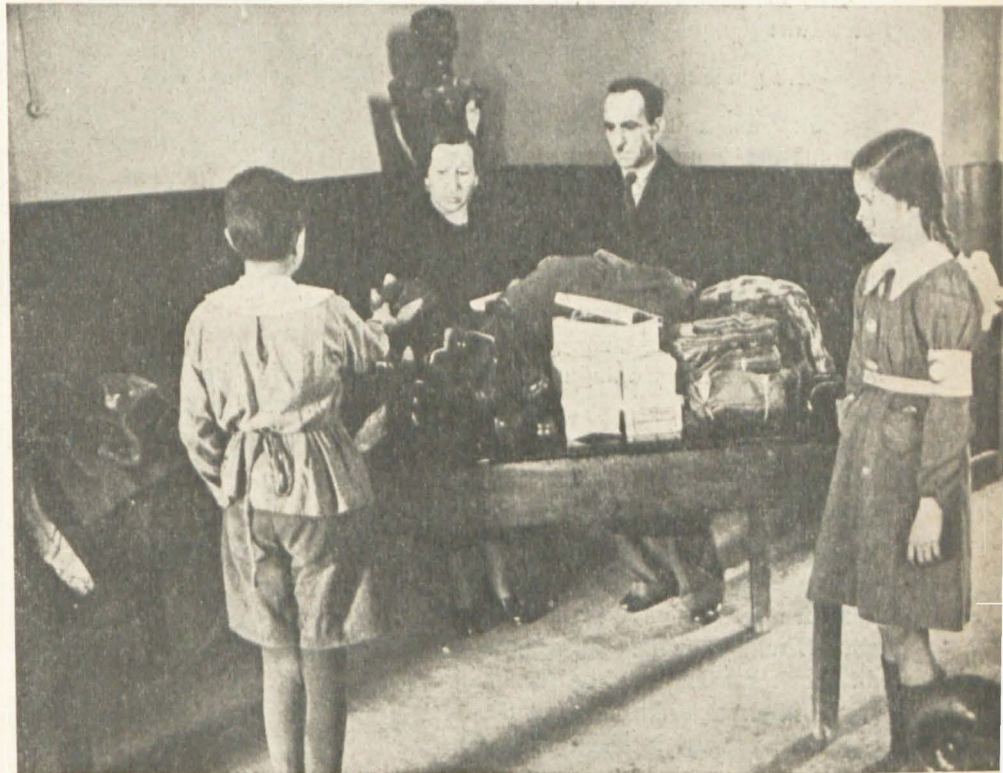
Afyon Mebusu
Berç Türker

ne bu yıl konulan para ile, pantolon, palto, caket, manto, kazak, entari, çorap, ayakkabı gibi giyecek eşya satın alınmış, ve ayrıca beş yüz liralık kitap Ankara ilk okullarına dağıtılmıştır.

Bu yardımla her şeyin olup bitmiş, her acın doymuş ve her çıplağın giyinmiş olduğunu iddia etmek gülünç olur. İhtiyaç büyük, yardımın bunun

yanında pek mütevazıdır. Fakat ne olursa olsun, yardımları ve bir yavrunun sırtını pekleştirmeyi ve eline bir kitap vermiş olmayı da kazanç sayıyoruz.

Çocuklarımıza, Kızılay'ın gençlik kurumunu tanıtmayı ve hepsini bu sıcağın yuvaya almayı birlikte düşünelim.

Bir yavru, titrek ellerini şefkatli yardıma uzatıyor ...

KIZILAY hâtıralarından...

YAZAN:

G. A.

Düşmanı Takdir Etmek ..

Geçen seferki büyük harpte, Kızılay'ın çadırı seyyar hastahanesi, Hicaz demiryolu üzerinde, Amman'da bulunurken Salt'ta bulunan dördüncü ordu komutanı rahmetli Mersinli Cemal Paşa'nın karargâhına sık sık giderdim... Karargâhta bulunduğum bir sırada düşman Şeria cephesinin bir noktasını yarmış ve ordugâhının pek yakınlarına kadar gelmişti.

Öğleden biraz önce komutanın huzurunda bulunuyordum, yaverlerinden biri geldi, paşanın karargâhı olan konağın biraz yukarısında bir tepenin düşman tarafından işgal edildiğini haber verdi. Yaver bu haberi gayet sakin bir tavırla, bir misafir geldiğini haber verir gibi, söyledi. Cemal Paşa da en küçük bir telâş eseri bile göstermedi. Yalnız, bana bakarak:

— Siz gidebilirsiniz...

dedi: Vazîfemin hastahaneinde bulunmak olduğunu anladım. Komutanın emrine itaat ederek huzurundan çıktım ve Amman'a doğru giden bir kamyonda şoförün yanında bir yer bularak yola çıktım. Amman'a daha varmadan önce, Salt'tan oraya gelen, yani biraz önce bizim geçtiğimiz caddenin kesilmiş olduğunu haber aldık.

Düşmanın maksadı, ordu komutanının ricat yolunu keserek kendisi karargâh heyetiyle birlikte, esir etmek olduğu anlaşılıyordu... Cepheyi yarmağa muvaffak olan düşman askerinin atlı iki piyade livası olduğunu, Cemal Paşa'nın karargâhında da ancak karargâh efradı bulunduğunu söylemişlerdi... Daha ilerde, cephe de bulunan kıtalara yerlerinde sebat etmek emri verilmişti.

O günün akşamını biz Amman'da

pek helecanlı bir halde geçirdik. Ertesi günü, Cemal Paşa'nın tekmi karargâhıyla birlikte, düşmanın bilemediği yerlerden geçerek, düşmanın kestiği noktanın arkasında geceyi geçirmiş olduğunu haber aldık.

İkinci Şeria muharebesi denilen bir muharebenin tafsilatını, tabii, ben anlatamam. Fakat birkaç gün sonra, Cemal Paşa yine Salt'da yine kendi karargâhında ve kendi odasında bulunuyordu. Düşmanın ne kadar telâşla ricat etmiş olduğu yolda bıraktığı şeylerden, hattâ canlı hayvanlardan belli oluyordu... Bir Türk neferi, Avusturalyadan gelmiş âlâ bir kadına atına, iki yüz kuruşa bir alıcı arıyordu...

Yalnız, o günlerde Salt'da duyduğum bir aşk hikâyesini söylemeden geçemeyeceğim: genç bir arap kadını bir Türk subayını sever. Asker üniforması giyer, başını bezle sarar, subayın arkasından o da cepheye gider. Bir siperin içinde yaranılır, oradan Salt hastahanesine gönderirler... Ordu karargâhı, Salt'dan çıktığı vakit kadın, başka yaralılarla orada kalır... Düşman Salt'dan ricat etmeğe mecbur olduğu vakit Türk yaralıları da birlikte götürür, yalnız onu bırakır.

Genç kadını hastahaneinde gördüm. Sargılı başının ortasında beyaz dişlerini gösterek sade gülüyordu. Sev-

diği subayın kim olduğunu hiç kimseye söylememiş...

...

Düşman Şam'a girdikten sonra orada Avusturalyalı subaylardan biriyle tanışmıştık... Memleketinde altı bin koyunu varmış. Bu kadar koyun nerede olsa büyük bir servettir. Bununla beraber gönüllü nefer olarak muharebeye gelmiş. Bizim kendisini tanıdığımız zaman yüzbaşı olmuştu. O zamanki nakaratı tekrar ederek:

— Yer yüzünden harbi kaldırmak için, gönüllü olarak harbe girdim...

diyordu... Bu yüzbaşı ikinci Şeria muharebesinde bulunmuş ve acele ricat eden düşman askerinin arasındaymış. Kendisiyle konuşurken bizim Cemal Paşa'yı nasıl bulduğunu sordum:

— Oo, çok büyük bir general... cevabını verdi...

...

Yine düşman Şam'a girdikten sonra bir yüzbaşı doktorla tanışmıştık. Bu doktor, Şam'dan Medine'ye giden Hicaz demiryolunu bozmağa çalışan bedevilerin arasında, onları tedaviye memur olarak, bulunmuş. Benim de Medine'de bulunmuş olduğumu öğrenince:

— Medineye giden Demiryolunu kaç defa bombalarla ve kilometreler uzunluğınca bozduk... Her defasında bizim mühendislerimiz, bu yol bir daha yapılamaz, bunun üzerinden artık şimendüfer işliyemez, diye rapor verirlerdi... Halbuki aradan birkaç gün geçince bizim bozduğumuz o yoldan şimendüfer yine geçirdi.

Oların bozmuş olduğu demiryolunun kenarından bir defa ben de bir gece altı kilometre kadar bir mesafeyi yaya olarak geçmiştim... Altı

Kilometre mesafe, asfalt kaldırım üzerinde, yahut güzel bir şose üzerinde, pek eğlenceli bir şeydir... Fakat Hicazın bombalarla uçurulmuş bir demiryolunun kenarında, çakıl taşlarının üzerinde, karanlık bir gecede altı kilometre yol yürümenin ne kadar acıklı bir şey olduğu tarif edilemez...

O doktor yüzbaşıya, Medine muhafızı general Fahrettin Paşa hakkında fikrini sormuştum:

— O generalin maiyetinde çalışmış olsaydım, ben iftihar ederdim... Biz nun yolunu bozar, fakat içimizden ağlardık...

Diye cevap vermişti...

En son halife olan Abdülmecit efendi, henüz velaht iken, babam öldüğü vakit cenazesine yaverini göndermişti. Bir iki gün sonra kendisine teşekkür etmek üzere, Üsküdarın yukarısında, tophaneli oğlundaki köşküne gitmiştim... Kâtibi kendine benim teşekkürümü haber vermeğe gitti. Efendi beni çağırması. Huzuruna çıkardılar. Bana:

— Siz kimsiniz?

diye sordu. O sırada büyük muharebe yerinden İstanbul'a yeni dönmüştüm. Düşman Şam'a girdikten sonra gördüklerimi, daha önce Medine'de general Fahrettin'in emrinde, yine Kızılay hastanesindeyken bildiklerimi anlattım. Anlattığım şeylere büyük alâka gösterdi. Bir aralık:

— İngilizler, Fahrettin Paşa'ya kızıyorlar, kızıyorlar, değil mi?

dedi... Onun bu sualine hayret etmedim. Vâkıa, Osmanlı padişahlarında düşmanlarını takdir etmek hassası yoktu. Aksine, düşmanlarına hakaret etmekle kendilerini yükselttiklerini zannaderlerdi. Yavuz Sultan Selim'in Şah İsmail'e yazdığı mektuplardaki hakaretler ne kadar çirkin şeylerdir!.

Abdülmecit efendinin o sözüne:

— Hayır efendim, İngilizler Fahrettin Paşa'yı takdir ediyorlar...

diye cevap verdim ve İngiliz doktor yüzbaşısının sözünü anlattım. Abdülmecit efendi, hiç bir şey söylemedi. Bir insanın düşmanını nasıl takdir edebileceğine hayret ediyordu...

Millî mücadelenin en son büyük muharebesinden sonra, İstanbul gazetelerinden bazıları Yunanlıların muharebede kaçıklarını yazmışlardı...

Yozgat Nafia Mimarı B. İsmet Özbey, 12 çocuk yetiştiren bahtiyar bir babadır. Bir çok anne ve babalar 12 çocuk edinmiş olabilirler, fakat çocuklarını hastalıklardan ve ölümden koruyarak büyütmek, İsmet Özbey'e nasip olmuştur. 8 i oğlan, 4 ü kız olan bu çocuklardan en küçüğü 3, en büyüğü 21 yaşındadır. C. H. Partisi erkek çocuklardan birisini lisede okutmaktadır. Yurda gürbüz ve sağlam evlâtlar yetiştiren bu fedakâr babaya bir hediye olmak üzere, Kızılay gençlik kurumu da çocuklardan altı tanesinin elbise ve ayak kaplariyle bu ders yılı için mektep kitaplarını temin etmiştir.

Sonra bir gazeteci büyük başkumandanın huzuruna çıktığı vakit, bunun doğru olup olmadığını kendisinden sormuş... Büyük adam:

— Hayır, bilâkis pek büyük cesaretle harbettiler...

meelinde cevap vermiş olduğunu gazetesinde yazmıştı...

Düşmanını küçük görmek, ona hakaret etmek büyüklük olmaz. İnsan düşmanını küçültmekle kendini de küçültmüş olur.

— İçimde müthiş fırtınalar, zelzeleler, yangınlar var....

-- Vah, vah!... Sen aşka değil, Kızılayın yardımına muhtaç bir hale düşmüşsün!...

YÜREK ACISI

Yazan:
Vasfi Raşit
SEVİG

Hayat zevki arıyor, edebiyat gam ve gussa ile besleniyor: "Hemdemim gussa mahremim gamdır,, kalp sıkıntısı (gussa); acı duygu (gam) her şiirin esası olarak gözüküyor. Kalp kırıklığı (şikastedil) kalp incilmesi yürekte sızlar ve acılar hasil ediyor.

Füzuli, bu büyük aşk şairi inliyen bir göğüs, ağlayan bir gözdür:

"Meclisi vaslında gıryan olduğum mazûr tut,
Bir tabiattır ki kalmış gam zamanından bana,,

Türk fikrinin yıkılmaz anıtlarında yükselen türk şairleri kederi altın gibi saf ve tunç gibi sağlam bir madde haline getirmişlerdir.

İnsanlık kederlerle süslenmeği ve kederlerini süslemeği, mezarlardan çiçekler toplamağı seviyor:

"Nihâlînde furuzan ola bin meşalei kalp,
Nafînde uful eyliye bin ahu şererbar,
Olsun sana ruh ezeli şem'ayı tûrbet,
Ey saffî melâik yakışan kabrine dîvar,,

Beşeriyet göğsünü delen ve parçalayan acılara büyüklük vermeği seviyor:

Yarab belâyı aşk ile kıl âşına benî,
Bir dem belâyı aşktan etme cûda benî,
Az eyleme inayetine ehli derdden,
Yani ki çok belâlâlara kıl müptelâ benî,
Oldukça ben götürme belâdan iradetim,
Ben isterim belâyı çün ister belâ benî,,

İnsan başının üstünde gürleyen kederleri, şehvetli yalvarışlarla üstünden ve etrafından uzaklaştırmağa uğraşılıyor.

"Nem var ki lâf edem özümden
Mahveyle benî, benim gözümden,,

Türk edebiyatı, muttasıl değişen Türk cemiyetlerinin azamet harabeleri üzerinde bazan, yalvarışların kubbesine sığamadığı Süleymaniye camiinde gözükteği gibi taş şeklinde yükseliyor; bazan türkülerde, işitildiği üzere bir hıçkırık halinde çıkıyor; bazan divanlarda gözükteği üzere uzun bir ah halinde çınlayor ve daima bir ilk bahar taraveti ve bir gök temizliği gösteriyor. Recaizade Ekrem'in:

"Mahzunluk içinde şad bir yer,,

sözü mezardan ziyade edebiyatı anlatan bir mısradır.

Yürek acılarının aldığı şekilleri gösterebilmek için bütün Türk edebiyatının tarihini eksiksiz bir tarzda yapmak lâzımdır. Mesneviyi, Leylâ - Mecnunu, Hüsnü aşkı, Makberi, Piyaleyi ve daha bir çoğunu, bir çoğunu anmak lâzımdır.

Yürek acısı çekenlerin hepsinin:

"Giydikleri afitabı temmuz,
İçtikleri şulei cihansuz,,

Her şeye hayat veren güneş çöllerde her hayatı yok eder; her şeyi kızgın bir demir gibi dağlar ve yakar. Dert ehli çöllerin temmuz güneşini sırtlarına ateşten bir gömlek gibi giyerler ve su yerine çöllerin cihan yakan alevini içler.

Yürek acısını anlatabilmek için ihtiras ve hüyanın fırtınalı zemininde Mevlâna'nın, Füzuli'nin, Şeyh Galib'in, Hâmid'in acı çeken çehrelerini aksettirmek, bütün asırların yetiştirmiş olduğu ızdıraplı veya kızgın yüzleri göstermek lâzımdır.

"Lâzım mı idi bu perdede hayalim,
Yarab ben hangi hakikate misalim,,

Leylâ ve Mecnun yürekler acısını vücutlarında maddileştiren, yürek acısına kalıplarında, yok olması mümkün olmayan bir kalıp veren varlıkların ifadeleri olmuşlardır. Bu acı ile sararmış yüz, akan yaşları içinde boğulmuş gözler, en büyük ızdıraplarla takallüs etmiş çehre, yalvarışla uzanmış eller yalnız Füzuli'de bulun-

maz. Karşılıklı aynalar gibi sıralanan asırların içinden gözükten bütün hayaletlerde gözükür.

§ "Su verir her suphudem göz yaşı tığü ahıma,
Çekme damen naz edip üftadelerden vehm kıl,
Göklere açılmasun eller ki damanındadır,,

Bu hayaletlerin hepsi ister

"Bed mestü gazep elimde bir cam,
Dursun diyorum şu sevlü eyyam,,

diye bağıran Hâmit gibi kızgınlıktan kudurmuş olsun; ister:

"Dembedem zehrû gamın kand mükerrer tek (gibi) leziz
Bin can olaydı kâş men dîşikestede.
Ta her biriyle bir gez olaydım feda sana!,

diyen Füzuli gibi bir şehvet ızdırapıyla sermest bulunsun, hepsi de Allahın her günü, çekmeğe mecbur olduğumuz acılarımızı, sefaletlerimizi, boş endişelerimizi, ölçsüz gayretlerimizi ve Şopenhaver (Schopenhauer) e göre ızdırapların en kötüsü olan yaşamak irademizi aşikâr kılar:

"Derler ki Hüseyin ve Hâmidem var,
Dünyada demek faidem var,,

Asırları dolduran bu hayaletler birer matemli ninelerdir; bu hayaletler sevgilileri tarafından bırakılmış aşıklardır.

§ "Canı kim cananı için sevse cananın sever,
Canı için kim ki cananın sever canın sever,,

§ "Bilse zevkim vâsıdan firkatte efzûn olduğun,
Dembedem benim revâ görmezdi reşkinden rakip,,

Bu hayaletler devrilmiş hükümdarlardır; yenilmiş erlerdir, gazaba ve iftiraya uğramış kahramanlardır.

"Ben de Fuadî asr-idim
Fas nigini sadr-idim,,

Bu hayaletler kaderin ayaklarını kösteklediği, ağır demirlerle bağladığı mağrur arzuların, haksız bir ölümün zamansız kurban eylediği ümitlerin, güzelliklerin ve zekâların sahipleridir.

§ "Ol zata tahassürle sandım ki zaman ağlar,
Umdum ki yüzü sayhin bir rengi hazin bağlar,,

§ "Hepsinden etin güzeldi eyvah,
Altında yatan zavallı duhter,,

§ "Eğer gubar ise encam-ı hasretim yarab.
Nedir bu şey ki düşer gözden ob şeklinde,,

Edebiyatın kaynaklarından kanlar ve yaşlar fışkırmaktadır. Mısraların, aksi seda gibi uzananan uğultuları arasında kaybolmuş iniltiler yükselmektedir. Elem, edebiyatın semasını bir fırtına hırçınlığı ile döşer; yapraklar döken sonbahar rüzgârı gibi inler. Acı, mızrakların servileri gibi daima taze ve daima yeşil kalır:

"Gam meşalidir bu sönmek olmaz,,

Acılarını öğebilen ve onları ölmez kılan şairler gerçektir ki mesut adamlardır.

Fakat kendi elemlerinden başkalarının elemelerini teselli etmek kudretini elde edebilenler şüphesiz ki daha mosut kimselerdir. Yürek acısı ile tasavvufa iltica etmiş kimseler şahsî kurtuluşlar arayan kimselerdir.

Yürek acısı ile insanlığa ve inkılâplara koşanlar ve bunların ötesine geçenler, insanlığın hürriyet ve ilim içinde çırpınan ümitlerine dalanlar elem ve emellerini insanlığın elem ve emelleri kılmış olurlar.

İnliyen insanlar, şarapta gamlarını (duygularını) uyuşturucu bir ilâç bulmuşlardır:

§ "Ey Fuzulî zehrî kahr ile doludur tas-u-çarh,
Çekmez anın kahrını her kim çeker bir dolû tas,,
§ "Meşrebi ehli muhabbetten alan lezzeti kâm,
Hunu dil nuş eder olmazsa şarabı gûlfam,,

**Boş
Vakitleriniz
İçin
Eğlenceler**

**DOKTOR
OLMAK İSTİYORUM
HEMŞİRE
OLMAK İSTİYORUM**

Fakat istemekle olmak arasında büyük bir fark vardır. Bir hastayı tedavi etmek için yalnız meslekî bilginiz kifayet etmez. Doktor ve hastabakıcı olmak isteyenlerin ve bu uğurda çalışanların istenilen neticeye varabilmeleri için bazı maddî ve manevî şartları haiz olmaları da lâzımdır. Biz bugün bu şartları tahlil etmek istedik.. Aşağıdaki suallere samimi olarak cevap veriniz.. Cevabı "hayır!," olan soruların karşısına bir "0," koyunuz.. "Belki," dediklerinize "1", "mümkün" lere "2," ve tereddütsüz "evet," lere de "3," koyunuz, sonra bu yazının yekûnunu yapınız. Elde edeceğiniz sayı :

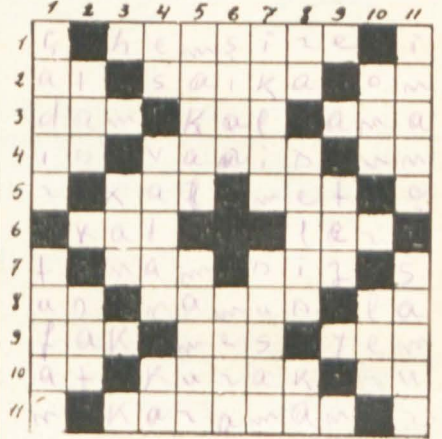
1-12 ise bu mesleklerden sarfı nazar edebilirsiniz. Çünkü bir hastayı tedavi edebilecek kabiliyette yaratılmamışsınız demektir. 12-24 ise muhtaç olduğunuz kabiliyeti elde etmek için nefsinizi çok zorlamanız, durmadan çalışmanız icabediyor demektir.

24 de 30 a kadar muvaffak olmak için icabeden şartların çoğunu haizsiniz, biraz sebat biraz da enerji ile muvaffak olabilirsiniz demektir.

30 dan 36 ya, iyi bir doktor ve mükemmel bir hastabakıcı olabilecek kabiliyettesiniz, tereddütsüz bu mesleklerden birini intihab ediniz. Yenünüz 36 dan yukarı ise muhakkak bu mesleklerin birinden birini seçmelisiniz. Fen âlemi sizden çok istifade edecektir.

	NUMARA
Sihhatiniz sağlam mıdır?.....	
Hiç istirahat etmeden bir kaç saat devamlı olarak çalışabilir misiniz?..	
Can sıkıcı bir işi başarmak için uykunuzu feda edebilir misiniz?	
Sabırlı mısınız?.....	
Eliniz hafif midir? Elinizden sık sık kazalar çıkmaz mı?.....	
Hırsınızı yenebilecek kadar nefsinize hakim misiniz?.....	
Her zaman neşeli, güler yüzlü olmak elinizde mi?	
En karışık talimatları hatırlınızda toplayabilecek kadar hafızanız kuvvetli midir?	
Temizliğe adeta titizliğe varacak kadar itina eder misiniz?.....	
Elbiseleriniz, vücudunuz her zaman temiz midir?..	
"Adam sen de," demeyip teferruatına kadar herşeyi intizamlı yapar mısınız?	
İztirap karşısında seğuk kanlılığınızı muhafaza ederek ne yapacağınızı şaşırmasınız?..	
Mide bulandırıcı kokulara ve korkunç manzaralara tahammül edebilecek kadar asabınıza hakim misiniz?	
Bir hastanın umumî vaziyetinde vukubulan en küçük tebeddülâtı gözden kaçırmıyacak kadar müşahade kabiliyetiniz inkişaf etmiş midir?	
Hastalığa galebe ettiğinizi, çalışmanızın iyi bir netice verdiğini gördüğünüz zaman candan bir sevinç hissedersiniz?	
Y E K Ü N.....	

**"Kızılay,,ın
Bulmacası**

Soldan sağa : 1. Hasta bakıcı
2. bir hayvan, yıldırım, bir sayı.
3. Evin üstü, bir emir, valde. 4. Sahip, mirasa konan, hububat tozu.
5. Kışın yağar, denizin yükselişi.
6. Evin taksimatından, cemi edatı.
7. Şöhret, bir zamir. 8. Akıl, şeref, bir nota. 9. Tuzak, ters zehir, hayvan gıdası. 10. Bir hayvan, kupkuru, ters 11. Bir Kasabamız.

Yukardan aşağı : Kızılayın evsizlere dağıttığı ev, bir felâket.
2 Kap, bir emir. 3. Damarlarımızda dolaşır. 4. Bir musiki işareti, yurt, ters bir renk. 5. Yer, inşa olmuş yurt. 6. Üzüm usaresi, otlak. 7. Bir mahallin havaya göre tabiatı, yağlı bir nebat tanesi. 8. Eski bir Mısır mabudu, düzgün talâffuz, ters bir renk. 9. Çabuk, 10. Ne beni ne seni, cemi edatı. 11. İman, bir nevi kürk.

(Bulmacamızın halledilmiş şekli 22 nci sayfamızdadır.)

Şarap o göz kamaştırıcı sarabat katrelerinde altın zerrelere taşıyor; ve hakiki hükümdarlar gibi ihsanları ile saltanat sürüyor: "beylik vermekledir,, sessizce ölen zavallıların şikâyetlerini, kinlerini uyuşturmak için vicdan azabı çeken Allah uykuyu yarattı

§ "Ey hoş ol mest ki bilmez gamu elem ne imiş,

Ne çeker âlem için gam ne bilür gam ne imiş,,

"Ey gamım uslu ol ve rahat dur. Akşamın gelmesini istiyordun işte iniyor. Kimisine huzur, kimisine endişe veren karanlık bir hava şehri sarıyor.

Fanilerde, aşağılık bir zümre, zevk denilen o merhametsiz celladın kırbaçları altında alçak eğlencelerde pişmanlıklar toplarken sen ey gam bana elini ver ve şu taraftan yürü! Onlardan uzak kaç.

İşte ölmüş seneler, eski kıyafetlerle göğün balkonlarından sarkıyor. İşte suların dibinden güleç esef çıkıyor.

İşte güneş, şarka doğru sürüklenen uzun bir kefen halinde köprünün kemerleri altında can çekiyor.

Dinle sevgilim!.. Şefkatli gecenin gelişini ve yürüyüşünü dinle!..

SÜRGÜN

Eski kale duvarlarının arasında yapayalnız gezmeği severim. Geçmiş kavgaları anlatan sahte azametlerinin cazibesine kapılıp yarak ve karlı cüsselerine lâkayt geçerim.

Böylece çağrışları hep düzen olan bu dünyayı hor görerek ve öldürücü zevkin parlaklığına aldanmıyarak durmaz yürürüm. O zevklerin içimi tutmalarına (tahriklerine) kafa tutarım.

Her gün "hal,, bana karanlık gözüküyor; çünkü hüznü kadehin bana çizdiği yollara gölgesini saldı.

Bu acı hayat ile cesaretimi kaybettığım zaman boyunduruk altında ezilen ve çöken yüreğime sevgi "uml,, diye kuvvet verir:

"Vakti şadi de gelir mevsimi mihnet de geçer,,.

Renk Meselesi

Bedri Rahmi Eyuboğlu

Bundan beş altı sene evvel Çankırı'nın Çerkeş kasabasında haftada bir gün kurulan pazarın tiryakisi olmuştum. Daha gün doğmadan önce pazar yerine civar köylerden gelenlerin uğultusunu duyar, atların nal sesleri, kağıt gıcırtilarıyla uyanırdım. Pazara gelenleri pazar yerinin cümbüşüne katılmadan grup grup parça parça seyretnenin başka bir güzelliği vardı. Bir parça sonra pazar yeri şerefine gayet ufak bir nakış gibi katılacak olan kafileler evimin önünden geçerken pazar yerinin teferruatını ayrı ayrı büyütülmüş bir resim gibi seyretmek imkânını bulurdum. Pazara gelenler, pazar yeri bir ressamı, sevincinden çıldıracak renk, şekil, nakış ve hareket kaynağı idi. Bu kaynaktan gözlerimi çileden çıkartan renk cümbüşünün Mahmutpaşa'daki, Kapalıçarşıdaki yahut İstanbul'un muhtelif yerlerinde kurulan pazar yerlerindeki renklerle alâkası yoktu. Çerkes pazarına büyük bir renk zenginliği veren pazarın rengârenk oluşu değil, yalnız birkaç renk ile dokunmuş olmasıydı. Bütün pazar yeri mütemadiyen toprak renklerini hatırlatan bir kahve rengi ve hepsi gök yüzü rengine çalan bir mavi ile örülüyordu. Pazar yerinde en büyük kütleyi teşkil eden insanlardı. Onlar hep bu iki renkle hülâsa edilen kumaşlara, basmalara, örtülere bürünmüşlerdi. Bu iki ana renk pazar yerinin etini kemiğini, tablonun dörtte üçünü teşkil ediyor. Kilim, cı-cim ve bilhassa heybeler de rengârenk nakışlarının nurunu neşesini buna ilâve ederek tabloyu ikmal ediyorlardı.

Bir ressam için deseni o kadar değil ama renkleri çok zengindir. Frengçesi koloristtir dedikleri zaman hep Çerkeş pazarını hatırlarım. Rengin tesirini rengârenge değil bir veya iki renge borçluyuzdur. Renkleri zengin bir tablo demek yüzlerce bambaşka renklere bürünmüş tablo demek değildir. Zamanımızda bir çok ressamı ve bir çok resim meraklıları alaca bulaca ile renkliyi birbirlerine karıştırdıklarını sık sık görmek mümkündür. Renk zenginliği denince akla bambaşka yüzlerce renk gelmektedir. Zenginlik bir rengin muhtelif farklarını, yani nüanslarını bulmak demektir.

Çerkeş pazarındaki toprak renginin bir türlü aklımdan çıkmayan çeşitlerini nüanslarını hatırlıyorum. Çalı koparan adı verilen bazan az kavrulmuş, bazan çok, bazan yanmış fakat mütemadiyen kahverengine çalan el örgüsü kumaşın hemen hemen aynı renklere bürünen toprak üzerindeki hafif

farklarını hatırlıyorum. Bu kahve renginin kendine mahsus tatlı bir kırmızısı vardı. Gene aynı rengin bir yeşili, bir moru, bir grisi, sarısı velhasıl bütün renkleri bütün nüansla-

rı vardı. Fakat üzerinde ısrar etmek istediğim nokta bütün bu renklerin kahve rengine bağlanması, toprak rengine çalması idi. Bu toprak renkleri zenginliğine onu mütemadiyen açan bir çok mavi refakat ediyordu. Ekseriya caketler çalı koparan kumaşından yani kahve renginden, poturlar ve şalvarlar veya kuşaklar da gök mavisinin muhtelif çeşitlerindendi. Kütahya çinilerinde sık sık rastlanan maviler Çerkeş pazarını dokuyan mavi rengin çeşitleri yanında çok fakir kalıyordu. Pazarın mavileri arasında daha dün dikilmiş bir şalvarın çelik mavisine çalan acılığı, onun yanı başında yıkana yıkana ağarmış bir şalvarın beyazımtırak, nurlu aydınlığı vardı.

Biraz ötede solmuş bir mavi potyrun yarısından çoğu henüz yepyeni bir mavi parça ile yamarmıştı. Daha ötede aynı mavinin yeşile çalanı, moru hatırlatanı var. Ve bütün bunların arkasında gök renginin gök yüzünün kendisi. O da mavi fakat bu şalvar mavilerinin arkasında gök yüzüne mavi demeye insanın dili varmaz, burada artık dil durur, kelimelerin dili tutulur. Burada fırça ve palet başlar. Bir tek rengin çeşitlerini saymanın, isimlendirmenin imkânı yoktur. Bu renklere isim verilemez, çünkü onlar başka göz arasında muhtelif çeşitler değiştirirler. Muhtelif kuvvetlere, farklara nüanslara bürünürler. Onların hususiyetlerini tesbit etmekten dil âciz kalır ve bu işi resme ve ressamla havale eder.

Bu rengin muhtelif çeşitlerine verilen isimler o kadar çoktur ki bunlar saymakla mümkün olmaz, kadın elbiselerinde kırmızının birbirinden siyahla beyaz gibi tefrik olunan yüzlerce ismi vardır, mavinin, yeşilin, sarının hattâ siyahla beyazın ve yerine göre renklere verilen bir kelime artık meramı ifade etmeye kâfi gelmediği için ekseriya ona bir kaç kelime daha ilâve olunur. Kurumuş gül yaprağı rengi, iyi yanmamış kömür siyahı, ilh.. gibi bütün zenaat erbabının kullandıkları malzemeye verdikleri isimlere dikkat ederseniz bir tek rengin kaç yüz çeşidi olduğunun kolayca farkına varacaksınız.

Bir ressamın renk kudreti hakkında fikir edinmek isteyenler onun bir tek renge nasıl hâkim olduğuna dikkat etsinler. Eğer bir ressam bir tek rengin kılı kırka yarar gibi muhtelif çeşitlerini bulabiliyorsa o rengin ne demek olduğunu anlamış, rengin tadına varmış demektir. Birbirinden büyük farklarla ayrılan renkleri herkes görür ve bunlar kolaylıkla tesbit edilir. Mesele bir çok rengin binbir çeşidi arasında, mekik dokuyabilmektedir.

Her derdin devası var

- Midenizden rahatsız mısınız?
- Bağırsaklarınızda her hangi bir tembellik var mıdır?
- Karaciğerinizde bozukluk görüyor musunuz?
- Yemeklerden sonra hazım güç oluyor mu?

Bu dertlerden birine veya bir kaçına bir arada tutulduysanız, yapacağınız şey gayet basittir: Yemekler esnasında sofranızda bir şişe Afyon Karahisar maden suyu bulundurmak...

Afyon Karahisar Maden Suyu, terkibindeki maddeler bakımından olduğu kadar, menbada müsterrinin sofrasına kadar temiz bir halde ve hassalarını kaybetmeden gelmek üzere gördüğü itina bakımından da, yalnız Türkiye'deki değil, Avrupadaki benzerlerine de üstün, şifalı bir maden suyudur.

Onun için, boyuna dertlerinizden şikâyet edecek yerde, bakkalınızdan veya eczanenizden hemen Afyon Karahisar Maden Suyu tedarik edip kullanmaya bakınız.

Düzeltilme

Geçen sayımızda, İstanbul'daki Valdebağlı prevantoryumunun yanlışlıkla Kızılaya ait olduğu yazılmıştır. Bu prevantoryum Maarif Vekâletine aittir. Hem Maarif Vekâletinden, hem de okuyucularımızdan özür dileyerek bu yanlışlığı düzeltiriz.

Moskova kadınlarının çoğu sihi müfrezelerde verilen vazifeleri yapmaktadırlar.

KIZIL DÜNYA

Almanya'da sihi tay- yarecilik ilerliyor

Sihhi tayyarecilik Almanya'da mühim surette inkişaf etmektedir. Junkers 32 tayyaresi yaralıları taşıyabilecek bir hale getirilmiştir. Her tayyarede sekiz yaralı yatmış, 3 ilâ 4 yaralı oturmuş bir vaziyette yer alabilmektedir. Tayyarede bir pilot, bir güverte subayı, bir radyo telgraf memuru, bir sıhhat memuru, yahut memur namzetleri bulunmaktadır. Tayyare ayrıca sargıları, ilâçları ve bir takım cerrahî âletlerini vesaireyi muhtevi sandıklarla oksijen cihazlarını taşımakta, bu suretle sihi bir subayın idaresinde bulunan bu tayyareler tayfaları ve sihi servis memurlarıyla, tam mânasıyla hususi bir teşekkül halini almaktadır.

Alman gönüllü hastabakı- cı hemşirelerin çalışmaları

Alman Kızılhaç gönüllü hastabakıcı hemşirelerinin az zamanda ve iyi şartlar dahilinde müzaheretleri sayesinde Layıpzig Kızılhaç cemiyeti dahilinde bulunan yerlerde hüküm süren difteriye karşı 30,000 çocuğa aşı yapılmıştır.

İngiliz Kızılhaçının harp esir- sirlerine yolladığı kitaplar

Alman üsera kamplarında bulunan harp esirlerine İngiliz Kızılhaç cemiyeti tarafından İngiliz, Çek, Leh, Felemenk, Norveç ve asrı yunanca dilleriyle yazılmış yarım milyon cilt mikdarında çeşitli kitap gönderilmiştir.

Amerika Kızılhaçının yardım çalışmaları

Amerika Kızılhaç cemiyeti geçen 1940 senesinde harpten müteessir olan dokuz millete 16972000 dolarlık aynı ve nakdi yardımlarda bulunmuştur:

İngiltereye 8972000, Finlandiyaya 1 milyon 879000 Polonyalıları 1,838000, Çine 923 bin, Kanada, Belçika, Norveç ve Felemenge 70,000 dolar gitmiş, İsviçre'de bulunan mültecilere satın alınacak gıda maddeleri için İsviçre Kızılhaçına 11,000 dolar gönderilmiştir. Avrupada hüküm süren hububat buhranından dolayı bu yardımların mühim bir kısmı alâkadar memleketlere Amerikadan gönderilmiştir. Amerika Kızılhaç cemiyeti kiraladığı vapurlardan başka 150 vapur tonajından istifade etmiştir. İlâç, aşı, toksoid ile vitamin komprimlerinin sevki için tayyareler kullanılmaktadır. Yardımlar ehemmiyetlerine göre tasnif olunmuştur: Para, elbise, battaniye, yatak takımı, tıbbî ve cerrahî malzeme, gıdalar, seyyar hastanahenele-ri ve otomobil malzemesi.

Amerika Kızılhaç'ının yaptığı radyo neşriyatı

Amerika Kızılhaç cemiyeti millî müdafaa, hızıssıhha işleri ve kazalar hakkında alınacak tedbirlere dair yaptığı bir çok çalışmaların sebep ve mahiyetini Amerika ahalisine daha iyi tanıtmak için bir seri radyo neşriyatı tertip etmiştir.

Bu neşriyata pazar günleri saat 11.15 den 11.30 a kadar üç ay devam edilecektir. Neşriyat küçük tiyatro oyunlarından, muhtelif şubelerde faaliyetleriyle tanınmış şahsiyetlerle vaki kısa mülâkatlardan ibaret olacaktır.

Erkek, kadın, çocuk, büyük herkes kadın yardımcı te

HAC SINDA

Bir Sovyet Kızılhaç sahra hastanesinde hemşire yaralı askerlere gazete okuyor.

Hava işlerinde kullanılacak hastabakıcı hemşireler

Gazetelerde neşredilen bir habere göre Arjantin Kızılhaç cemiyetinin Kordoba komitesi bu şehirdeki tayyare kulübünün müzaheretivle tayyare seferleri esnasında kazaya uğrayanların bakımını temin için mütehassıs hastabakıcı hemşireler ve samaritenler yetiştirmeğe mahsus bir mektep açmıştır.

Alman Kızılhaç Cemiyetinin açtığı ilk imdat dersleri

Hitler gençliği, Alman genç kızlar birliği, kadın nasyonalist birliği, iş servisi, sınaî ve zirai işletme cemiyetleri, bütün Almanyadaki şimendüferlerle buna benzer diğer müesseseler gibi birçok büyük Alman teşekküllerinde Kızılhaç cemiyeti tarafından umumî felâketlerde yahut kazalarda ilk imdat işleri için daimî kurslar tertip edilmiştir.

Rusyaya ilâç gönderilme- si için alınan tedbirler

Matbuatta çıkan bir habere göre Amerika Kızılhaç cemiyeti Rusyaya ensulin, kangrene karşı serum, bir milyondan fazla sarğı ile beş bin hastahane elbisesi göndermiştir.

İngiliz Kızılhaç cemiyeti de yaralı rus askerleriyle sivillere tıbbî ecza tedariki için 250.000 ısterling vermiştir. Bu meblâğın iki kısmı tahminen haftada yirmi bin ısterling gelir temin eden Penny-o-Week Fund cemiyeti tarafından tedarik edilmiştir.

Kûba Kızılhaç cemiyeti nümune dispanseri

Havana'da Kûba Kızılhaç cemiyeti tarafından kurulan nümune dispanserinin ikinci yıldönümü kutlanmıştır. En modern tesisat ve cihazlarla teçhiz etmiş olan bu dispanserin çalışmaları pek önemlidir. Hergün orada 300 den 400 e kadar hasta muayene edilmektedir.

Dispanseri işgal eden bina birçok servisleri ihtiva edecek surette büyütülecektir. Bundan maksat hükûmet merkezi olan Havana'daki işçi topluluğunun ihtiyaçlarını karşılayacak surette büyük bir Kızılhaç hastahanesi vücade getirmektir. Santa Clara, Cerufuegos, Santiago de Cuba'da, Havana'daki hastahane sisteminde bir takım dispanserlerin teşkili düşünülmektedir.

Alman Kızılhaç cemiyeti ve ilk imdat, tahlisiye servisleri

Alman Kızılhaç cemiyeti askerî sıhhat servislerinin yardımcısı olmak itibarıyla üzerine aldığı bir çok işlerden başka sulh zamanındaki normal çalışmalarını genişletmekten geri kalmamıştır. Neşrolunan bir kanun mucibince Kızılhaç cemiyeti bütün Alman topraklarında ilk yardım ve tahlisiye servislerinin merkezi bir neşir vasıtası olmuştur. Nasyonal - Sosyalist otomobil, Alman Alp ve deniz tahlisiye cemiyetleri ve bunlara benzer diğer cemiyetlerle yapılan anlaşmalar neticesinde felâkete yahut kazaya uğrayanların sıhhi yardımlarını Kızılhaç cemiyeti temin edecektir. Cemiyet ilk imdat, telefon ve seyyar hastahaneler servislerini mühim surette çoğaltmıştır. Cemiyet bütün Almanyada mevcut olan 14200 ilk imdat, 20732 telefon merkezini idare etmektedir.

harpte bir vazifesi vardır. İngiliz
st bir teftiş esnasında.

Bu sivil itfaiye ekibi, Moskova üzerine yapılan bir hava akınında 50 vangın bombasını zararsız hale getirmiştir.

İtalya'da ziyaretçi hastabakıcı hemşirelik namzetleri

Bir deneme kabilinden olmak ve beş sene devam etmek üzere 3 Haziran 1937 senesinde intişar eden kanun meslekî hastabakıcı hemşirelik için muvaffakiyetle imtihan vermek kabiliyetini gösteren gönüllü hastabakıcı hemşirelere ziyaretçi hastabakıcılara mahsus kursları takibe müsaade etmekte idi. Bu kanun lâğvedilerek 1941-42 tedris senesinden itibaren ziyaretçi hemşirelere mahsus mekteplere devlet diplomasını taşıyan hemşirelerin kabul edilmesine karar verilmiştir.

Çin Kızılhaç'ının harp devresinin faaliyeti

Çin Kızılhaç cemiyeti harp halinin icap ettirdiği ihtiyaçları karşılamak için büyük gayret sarfetmektedir. Cemiyet 160 harp hastanesi kurmuştur. Bu hastahanelerin adedine nisbeten pek az olan personel heyeti yalnız hasta ve yaralıların imdadına koşmakla kalmamakta, gönüllü hastabakıcı ekipleri teşkiline de çalışmaktadır.

Doktor ve hastabakıcı hemşire yetiştirmeğe mahsus üç mektep kurulmuş, iki mektep daha teşekkül etmek üzere bulunmaktadır.

Penny-a Week Fund cemiyeti gelirinin çoğaltılması

İngiliz Kızılhaç cemiyeti birleşik kiralıyete tâbi bîlûmum ahaliden Penny-a-Week Fund cemiyetine iane için müracaata karar vermiştir. Bu hususta büyük ölçüde bir propaganda neşriyatı yapıldıktan sonra herkesin evine gidilerek iane dercine başlanacaktır. Malûm olduğu üzere şimdiye kadar bu cemiyete sanayi işçileriyle memurları tarafından yardım edilmekte, bunların aldıkları ücretlerden haftada bir penny kesilmek suretiyle temin olunan yardımlar Kızılhaça senede bir milyon isterling gelir kazandırmaktadır.

Amerika Kızılhaçında içtimai yardım servislerinin inkişafı

Amerika Kızılhaç cemiyeti deniz ve kara ordularına çağırılan efradın ailelerine içtimai yardımda bulunmak üzere büyük mikyasta bir program hazırlamıştır. Bu yardım evveleminde askerlerle aileleri arasında temasın tesis ve idamesini, çalışmak mecburiyetinde olan seferberlerin aileleri efradına yardımı, izinli olanların yahut askerlikten istisna edilenlerin aile vaziyetleri hakkında tahkikat raporları tanzımı gibi hususatı istihdaf etmektedir. Amerika Kızılhaç cemiyeti hastalık ve malûliyet dolayısıyla hizmetten çıkarılmış olanlarla meşgul olacak ve bunların tedavilerini kolaylaştırmak üzere icabeden tedbirleri alacaktır.

Çuval bezlerinden yapılan çeşitli giyim ve tıbbi malzemesi

Fransanın işgal altında bulunmayan yerlerine Amerika Kızılhaç cemiyetinden gönderilen unların çuvallarından kısa yelek, gömlek, göğüslük, çocuk göğüslüğü, kız çocukları için elbise vesaire olmak üzere beş yüz bin kalem eşya yapılmıştır. 278000 e baliğ olan ve bu gibi imalâta pek elverişli bulunan bu beyaz çuval bezlerinden 200,000 ü kundak takımları ihzarına hasredilmiş, kalan 78000 çuval bezi ile de hastahanelerde kullanılmak üzere örtü, yatak çarşafı yapılmıştır.

Çuvalların ağızlarını dikmek için kullanılan kalın pamuk ipliklerinden çocuklara küçük donlar örülmüş ve bu işlerin mühim bir kısmı işsiz kalan kadın işçilere tevâi edilmiştir.

İngiliz Kızılhaç'ının ihtiyar, kadın ve çocuklara yardımı

İngiliz Kızılhaç cemiyeti bilhassa Londra'da evleri bombardımanlardan mahvolan ve bakacak kimseleri bulunmayan ihtiyarlara mahsus olmak üzere bir takım yurtlar ihdas etmiştir. Cemiyet aynı zamanda evleri şimdilik istifade edilecek halde bulunan kadın ve çocuklar için de dinlenme yurtları teşkil etmiştir.

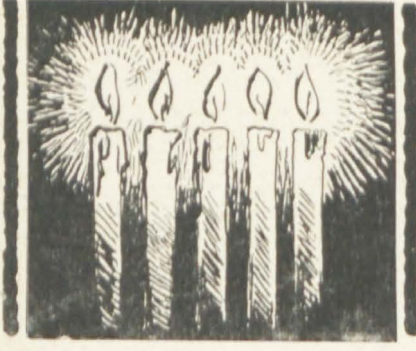
İngiliz Kızılhaç'ına tayyare ile hasta taşıma servisi çok büyük vazifeler başarmaktadır. Yukardaki resimde, uçuş esnasında bir hastaya oksijen tenneffüsü ettirildiğini görüyorsunuz.

Kazaya uğriyan pilotlar nasıl kurtarılıyor?

İki alman tayyarecisi Manş denizinin orta yerinde denize inmek zorunda kaldılar, ne yapsınlar? Derhal lâstik sandallarını şişirdiler ve oralarda bulunan bir can kurtaran şamandırasına doğru yol almaya başladılar. Şamandıradaki yiyeceklerle karınlarını doyurup sonra da telsizle imdat istediler.

Tayyarecileri aramaya gönderilen vapur, onların yerini buldu. Tayyareciler küçük sandallarile tahlisiye şamandırasından ayrıldılar ve vapurun gönderdiği filikaya bindiler. Artık kurtulmuşlardı ...

Mumların donuk ışıkları
altında yapılan ulvî bir tören

KEP TÖRENİ

Hasta bakıcı okulunu bitiren her hemşire harpte, sulhte feragat, fedakârlık ve kahramanlık andını bu törende içer

Aksaraydaki Kızılay Hemşireler Okulunun Okulunda senede bir defa Nisan ayında insanlığı, ve bilhassa tıp âlemini pek yakından ilgilendiren bir tören yapılır ve bütün hemşireler en temiz duygularını yansıtan bu saati tahassürle, iştiaqla beklerler.

Ananevî olarak gün karardıktan sonra, şamdanlardan dökülen ışıkların sadeliği içinde yapılan bu tören direktrisin bir hitabesi ile açılır; müteakiben tecrübe devrini muvaffakiyetle bitiren namzetler birer birer, başarılmış bir işin verdiği haz ve vekar ile direktrisin yanına gelerek hemşirede aranan vasıfları söyler. Bunun üzerine direktris, hemşirenin üniformasını tamamlayan kepi, önünde hürmetle eğilen bu genç başa giydirir ve bu yeni hayatta ona yol gösteren ışıkla elindeki mumu yakar. Böylece, beşer ızdırabını gidermek için açılan savaşta hisse alanlar yavaş yavaş salonun bir köşesinde ayakta sıralanırlar.

Kolalı önlüklerin, duru beyaz keplerin birer krizantem inceliğiyle süslediği bu azimkâr başlar bir aralık şamdanların ziyası içinde ilâhî bir mânâ alır ve bu müstesna tablo toplantı yerini âdeta bir mabede çevirir. Bir lâhza evakkıftan sonra and içilir:

"Tanrıya inanarak bu toplantının önünde meslek hayatımı sadelik ve sadakatle geçireceğime and ediyorum. Her ne olursa olsun zararlı ve fena şeylerden çekineceğim. Zararlı olan hiç bir ilâç tavsiye etmiyeceğim ve almiyacağım. Bütün kudretimle mesleğimi yükseltmek için çalışacağım. Bana söylenen bütün şahsî ve tesadüf ettiğim aile sırlarını kimseye ifşa etmiyeceğim. Benim bakıma tevdi edilenlerin iyiliği için bütün gayretimle uğraşacağım..."

Kep töreni dünyanın her tarafında hemşire yetiştiren bütün memleketlerde hususî bir ehemmiyeti haizdir; çünkü ifade eylediği mânâ derindir, bu törenle hemşirelik yolunda bir adım daha ilerlemiş olan namzetler halk için, cemiyet için çalışmaktadır. Bunların esaslı bir surette yetişmeleri lâzımdır. Çünkü yüreği parçalanmış bir ana ve bir evlât hastasının dürüst, müşfik ve anlayışlı ellerde bakılmasını, iyileşmesini ister, bu münasebetle her fırsatta hemşire mesleğinin taalisine hizmet eder. Törenin mânâsı şüphesiz ki bu mesleği yakından ta-

nıyanlar için daha büyük bir ehemmiyet alır. Burada ırk, din ve milliyet farkı gözetmeden insaniyet uğrunda canla başla çalışmada azmedenlerin, harpte sulhta hastaya, zavallıya ümit verenlerin şerefi mahfuzdur ve bu şeref her hususta korunmalıdır. Bu bahtiyar idealist kızlar bugün mesleğin icaplarını Kızılay hemşireler okulunda öğreniyorlar, fakat yarın birer sağlık meselesi halinde yurdun en ücra köşelerini aydınlatacaklar, ve köhne yılların batıl itikatlarını sökküp atacaklardır.

Kep törenini düşünürken kendimi, bundan yirmi sene evvelisi bir rüya sayılan büyük bir değişiklik karşısında buluyorum ve zamanın ihtiyaçlarına göre hemşire yetiştirmenin bizde de mümkün olduğunu görüyorum. Yetişiyorlar, bu mesleğe karşı beslenen alâka günden güne mahsus bir derecede artmaktadır. Bununla beraber çok geç kaldığımızı da itiraf etmekten çekinmemeliyiz. Gecikmemizin başlıca sebeplerini içtimâî âdetlerimizin bünyesinde, noktai nazarlarımızda görebiliriz. Bu münasebetle hepimizin bildiği bir hakikat vardır: geçen uzun yıllar ve arızalar bu güzel yurttaki kadın kabiliyetini âdeta kıskanmış ve ona yuvası haricinde çalışmak imkânlarını vermemiştir.

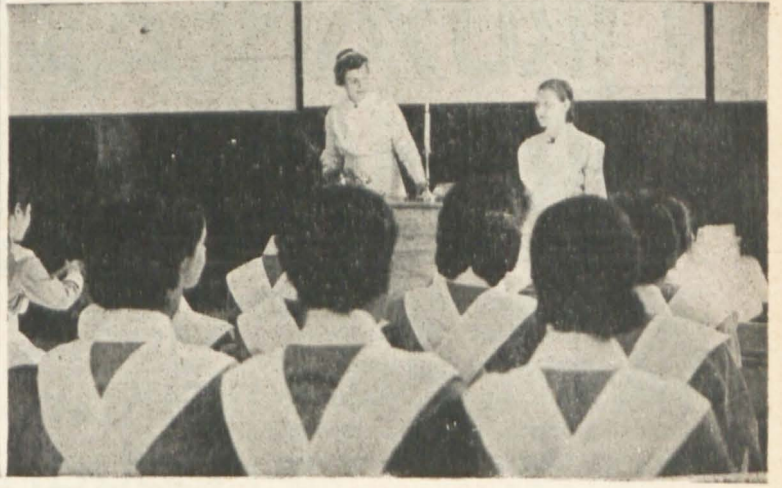
Fakat şimdi istikamet değişmiştir. Son virgülden sene zarfında kadının yaratıcı kudreti her sahada tesirini göstermeğe başlarken hasbakımı işlerinde de bir uyanış sezilmiştir. Modern icaplara uyan bu kalkınma memleketimizde yakın bir mazide başlamıştır. Şüphesiz ki bunun haricinde hastalara ve âcizlere her zaman bakılmış, şefkat gösterilmiştir. Esasen dünya kuruluşundanberi yani ölüm, doğum ve hastalık gibi hayatî krizler beşer hayatını yoğurdukça, ızdırab içinde olan kimseler daima ve büyük bir ihtimalle kadın şefkatinden, kadın elinden yardım görmüşlerdir.

Her mesleğin mazisi onu hale bağliyan cazip ve meraklı vekayı ile doludur. Hemşire mesleği de böyledir. Pek uzak bir tari-

he karışan iptidâî devirleri, ilk asırları ve daha sonra orta çağları kurcalarsak tıp ve hastabakımı sanatının enteresan istihalelerini görebiliriz. Bunların en başında dinî tesirler göze çarpar. Bir ihtiyaç yüzünden doğan din iptidâî insana göre tabiatla mevcut bütün hâdisatı idare ve kendi âkâbelini tayin eden bir kuvvettir. İptidâî dinin mahiyetini anlamak için de bu insanların hayata karşı olan düşüncelerini ve ihtiyaçlarını tetkik etmek lâzımdır.

Hayat hareketle tezahür eder. İlk adama göre kımıldayan her şey canlıdır. Ve işte iptidâî adam burada, hayat ile hareketi birbirine karıştırırken yanılmıştır: gök gü-rültüsünde ve şimşekte, rüzgârın iniltisinde, yağmurda, ateşte, kımıldayan gölgelerde bile can vardır. Bu kuvvet kendisine zarar verebilir veyahut yardım eder, bu sebepten kendi emniyeti bakımından bu kuvvetleri idare etmeğe lüzum duymuştur.

Diğer taraftan uyku meselesi de onun için büyük bir muamma teşkil etmiştir. Yorgun vücudunu dinlendirmek istediği vakit ne garip değişiklikler meydana geliyor: zahiren yattığı mahalden kımıldamadığı halde ne acaip sergüzeştlere şahid oluyor. Rüyasında gördüklerini uyandığı zaman arkadaşına anlatıyor, düşmanları ile ve vahşi hayvanlarla giriştiği mücadelelerden, gezintilerden bahsediyor. Arkadaşı büyük bir hayret içinde onu dinliyor ve sonra o da başından geçenleri naklediyor. Bunun için uyku esrarengiz bir muamma olarak zihinlerine saplanıyor. Nihayet bir gün bu büyük sırrı şu tarzda çözüyorlar: demek ki insanın iki canı vardır. Bunlardan biri gözle görülür, diğeri hiç görünmez. Her ikisi de birbirine muhtaç. Görünmeyen şahsiyet yani ruh, görünenden, yani vücuttan çok daha kuvvetli olmasına rağmen onsuz bir şeye yaramaz. Ruh bazan uyku esnasında büyük işler başarır, erişilemeyecek zaferler bile kazanır; sonra tekrar bedene avdet eder. Fakat bazan da geri gelmez. O zaman vücutta bir takım değişiklikler olur, etler çürür veyahut vahşi hayvanlar tarafından parçalanır, nihayet toprağa büsbütün karışır. Ve bir müddet sonra ruh avdet etse de onu bulamaz. İşte o vakit gelişigüzel bir yere, ağacın veya bir kayanın kovuğuna, insan veyahut bir hayvan vücuduna girer, yeni-

den yaşamağa başlar. Şayet bu ruh eski bir dosta ait ise faydalı bir âmil olabilir, fakat bazan aksi de vâkidir. Ve işte o zaman ruh tehlikelidir; çünkü görünmeyen bir düşmanla bedenî mücadeleye girişilemez, o halde ne yapmak lâzım gelecektir?

İşte böylece iptidai insana göre yerden gökteki yıldızlara kadar tabiatta mevcut herşey gizli bir kuvvetle canlandırılmıştır. Bu gizli kuvvet iyi veyahut fena ruhlardır. Fakat zaman geçtikçe iptidai adam bunların fevkinde idareci birtakım kuvvetlere inanmış ve bunu bazı kimselerin müstesna şahsiyetlerinde gördüğüne zahip olmuştur. Bu sebepten herhangi bir müşkül karşısında ve meselâ mahsul azaldığı, kuraklık, kıtlık ve hastalık gibi felâketler çoğaldığı zamanlarda kendisiyle fena ruhlar arasında mura-vassit olarak tanıdığı şahıslara - kabile reisi, aile reisi gibi- baş vurarak yardım istemiştir. İşte bu suretle bedenî ihtiyaç yüzünden bir taraftan dinî telâkkileri meydana gelirken diğer cihetten de kendi nefesine karşı aldığı bazı tedbirler bu itikatların tesirinden kurtulamamıştır. Bunun içindir ki bütün milletlerin ııb folklorunda iptidai tıbbî ve dolayısıyla hastabakımını iptidai din-den ayırmak kabil olmuyor. Bu insanın düşüncesine göre hastalıkların başlıca sebebi şu tarzda mütalâa edilebilir:

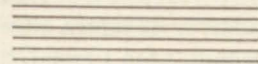
1. İnsan, vücuduna fena ruh girdiği için hastalanır.

Her yıl Kızılay hastabakıcılık okulunda yapılan kep töreni, direktisin bir hitabesi ile başlar. Sonra genç hemşire bir hastabakıcıda bulunması lâzımgelen vasıfları söyler ve nihayet direktis, kepi, önünde hürmetle eğilen bu genç başa giydirir.

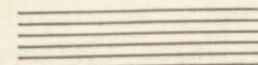

2. İyi ruh herhangi bir sebeple vücuttan ayrıldığı için hastalık baş gösterir.

3. Hastalık sihir kuvvetile veyahut büyü yapılarak meydana gelir.

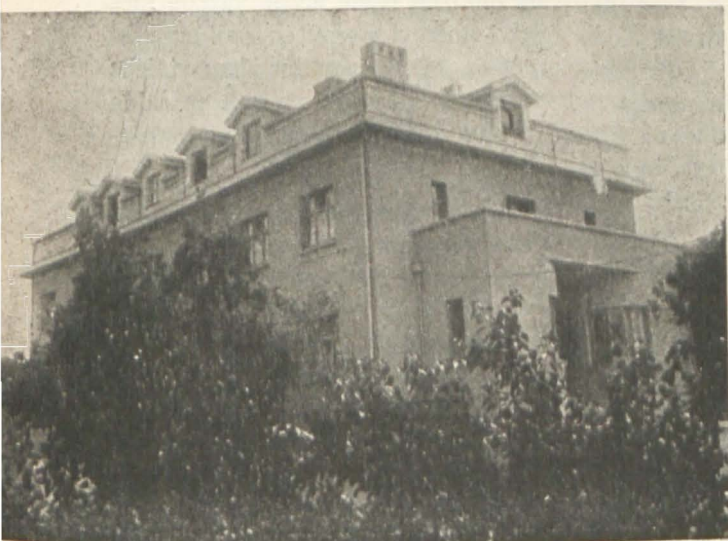
İstanbulda, Aksaraydaki Kızılay hastabakıcı okulu, görünüşte küçük, fakat gördüğü iş bakımından manen çok büyük bir binadır. Yüreklere şefkat, fedakârlık ve feragat duygularıyla çarpan bir çok genç hemşire buradan diploma alıp yurdun her köşesine dağılır.

Hastanın bakımında ve tedavisinde takibedilen hedefe gelince: bu gaye, vücudu, ruhun barınmasına müsait olmıyan bir hale getirmeye matuftur. Bunun için de hastaya ağır müşhiller, kusturucu ilaçlar verilir, kafatasında delik açılır, vücudun bir tarafı yakılır, cilt üzerinde muharriş tatbikat ile kabarcıklar meydana getirilir, dayak de-recesinde masaj yapılır, biçare hasta şehir haricinde açıkta yalnız başına bırakılır, tüt-süler yakılır, muskalar taşınır, zararlı haşerat hastaya yutturulur, fena ruhların fevkinde olan kuvvetlere baş vurulur, adaklar adanır ve kurbanlar kesilir.

Hastabakımı tarihinde yalnız dinî tesirlere değil, aynı zamanda harplere de bir yer ayırmak gerektir. Seferin mahiyeti, vüs-ai ne olursa olsun harp esnasında ızdırıp çoğalır, hastalık adedi yükselir. Diğer taraftan bu çoğalan felâkete karşı koymak ve hastalıklara müessir devalar bulmak için büyük gayretler sarfedilir, tıbb âleminde enrjiler bu çareler üzerinde tekâsüf eder. Aynı zamanda harp tesirini memleketin her köşesinde, en büyüğünden en küçüğüne kadar her fert üzerinde göstermekten geri kalmaz. Harp kıtlık, hastalık ve sefalet doğurur. Bu acıklı haller ise herkeste ve bil-hassa kadın kalbinde büyük bir şefkat ve alâka uyandırır. Netice itibariyle hemşireler ve gönüllü yardımcılar cephede, cephe gerisinde, şehirde ve köyde her yerde yardım ve hastabakımı işlerinde durmadan geceli gündüzlü çalışırlar. Yakın ve uzak tarihlerimiz bu nevi misallerle doludur. İşte bütün bu faaliyetler hiç şüphesiz hastabakımı usullerinin islâhına, hemşire tarihinin tekâmülüne yardım eder.

Tıbbın ve hastabakımının ilerlemesine yarayan üçüncü bir âmil de fen bilgisidir. Yıllar geçtikçe insan kendi bünyesinde ve muhitinde beliren değişikliklerin hakiki sebeplerini anlamağa başlamıştır. Ve bilgi ilerledikçe hastalıklarda alınan tedbirler değişmiş, yeni yeni tedavi ve bakım usulleri çıkmıştır. Netekim bugünkü tedaviler eski devirde fena ruh veyahut büyü mefhumlarına göre değil fennî bilgilere istinat eden esaslara göre tatbik edilmektedir. İnsan vücudu ve tabiatdaki hâdiseler artık birer muamma teşkil etmiyor. Nereden, nasıl, niçin geldiğimizi ve ne olacağımızı hepimiz biliyoruz.

OKUYANLARIMIZA OKUNANLARIMIZA

Ne kadar okur yazarımız var? Mektepli mevcudumuz nedir? Yeni harflerden sonra neşriyat tutarı kaç buldu? Bunların neveleri nelerdir? Gazete ve mecmualarımızın miktarı ve neveleri nedir?..

Bütün bu meraklı suallere verilecek cevaplar için beraber bir tetkik yapalım ve merakımızı beraberce tatmin edelim.

1940 senesinde yapılan son sayıma göre nüfusumuzun 17,858,164 olduğunu biliyoruz. Ancak, yine biliyoruz ki henüz bu sayının neticelerini tasnif işi bitmedi. Kolay iş değil, bu, bir zaman meselesidir. Onu da sonra öğreniriz. Şu halde biz, 29 ilkteşrin 1935 tarihinde yapılan ve istatistik umum müdürlüğünce mufassal broşür ve yıllıklarla bildirilen neticeler üzerinde durabileceğiz.

Bu neticelere göre o zaman mevcut 7,936,512 erkek vatandaştan 1 milyon 823,361 kişisi okuma yazma biliyor, 23,822 si yalnız okuma biliyor ve 6,089,329 u da hiç bilmiyordu. Nisbeti, yüzde 23,3 kişi bilen ve 76,7 bilmiyen.

Kadın vatandaş 8,220,938 idi. Bundan 652,387 kişi okuma yazma biliyor, 18,308 i yalnız okumak biliyor ve 7,550,243 kişi de hiç bilmiyordu. Nisbeti şöyle idi; yüzde 8,2 bilen ve 91,8 bilmiyen.

Şu hesaba göre o zaman okuma bilenlerin miktarı yazmak bilenlerle beraber 2,517,878 dir. Gene istatistik umum müdürlüğü neşriyatından öğrendiğimize göre bu yekûndan 515 bin 274 ü erkek ve 255,253 ü kadın olmak üzere 770,527 si ilk, orta, lise ve yüksek tahsil talebesidir. Araya şunu da sıkıştıralım ki, Maarif Vekâletinin son günlerde neşrettiği «Türkiye Cumhuriyeti maarifi 1940 - 1941» adlı esere nazaran bugün talebe mevcudu artmış ve 941,408 i bulmuştur. Bunun 797,540 ı ilk, 130,109 u orta ve 13,759 u da yüksek mektepler talebesidir.

Maalesef görülüyor ki, vatandaşlar arasında okuyanların nisbeti pek

Yurtta Okuma Bilenlerin ve Çıkan Kitapların Sayısı Boyuna Artıyor

YAZAN

Server İSKİT

yüksek bir şey arzetmez. Ancak, bu nisbet eski devirlerle ölçülemeyecek kadar yükselmiştir ve talebenin mütemadi şekilde artış nisbeti de bize bu müjdeyi veren en kat'i bürhandır.

Şimdi neşriyat bahsine geçelim. İlk matbaa ilk randımanını verdiği 1729 tarihinden arap harflerinin kaldırıldığı 1928 senesine kadar geçen iki asır zarfında arap harfi hükümlerinin randımanını büyüklü küçüklü yirmi beş - otuz bin olarak tahmin ederler. Tahmin diyorum, çünkü o zamanın neşriyatına ait bir bibliyografya mevcut değildir.

1928 denberi yeni harflerle yapılan ve asıl, bizi alâkadar eden neşriyata gelince, bu randımanı Maarif Vekâletinin muntazaman neşrettiği «Türkiye bibliyografyası» ndan hemen hemen katiyetle öğrenmek mümkündür. Şöyle ki; 1928 - 1938 seneleri arasındaki on senelik randıman, yeni harflerin onuncu yıldönümü münasebetiyle toplu bir halde, yine Maarif Vekâletince bastırılan bibliyografyalara göre 16.063 tür ve bunun 7,445 i resmî, 8,618 i de hususî neşriyattır. Bu tarihten sonra çıkan bibliyografyalara göre de 1939 senesinde 2,486, 1940 senesinde de 2,119 kitap vesaire neşredilmiştir ki bu suretle 1928 - 1940 tarihleri arasında geçen on iki yılın randımanı 20,668 tutarını bulur. Burada bundan sonrasını hesaba katmayacağım, çünkü henüz sene tamamlanmamış ve binaenaleyh bibliyografyaları da tamam olarak çıkamamıştır.

Adı geçen bibliyografyalarımız ilmi bir şekilde hazırlanmakta ve bunda «âşâri = onlu» tasnif esas tutul-

maktadır. Bu on nevi şöyle tespit edilmiştir: Umumiyyat, felsefe, dinler, sosyal ilimler, filoloji, nazari ilimler, tatbiki ilimler, güzel sanatlar, edebiyat, tarih..

Neşriyatımızın ne kadar çeşitli olduğunu anlatabilmek için, bibliyografyalarımızın bu kısımlardan hiç birisinin züğürt muhteviyat taşımadığını ve her neviden de kâfi derecede neşriyat yapılabildiğini müjdelerim.

Biraz da gazete ve mecmualardan lâf açalım. Geçen sene matbuat umum müdürlüğünün neşrettiği «Türkiyede çıkmakta bulunan gazete ve mecmualar» adlı kitapçıga nazaran 1940 senesi sonunda bunların yekûnu üçyüz kırk idi.

Altmış Ankarada, yüz elli biri İstanbul'da ve mütebakisi diğer vilâyetlerde çıkan bu gazete ve mecmuaların elli tanesi gündelik siyasi gazete, bir tanesi gündelik resmî gazete, üç tanesi de gayri siyasi gündelik resmî gazete, iki tanesi gayri siyasi gündelik hususi gazete, yirmi iki tanesi vilâyetlerce çıkartılan ve gündelik olmıyan resmî siyasi gazete, kırk üçü Halkevi mecmuası, altmış ikisi meslek, sekizi spor, on altısı talebe ve çocuk, on sekizi mizah ve salon ve otuz dördü de kültür mecmuasıdır.

İlim adamları için bir dilin neşriyat randımanı hiç bir vakit kâfi değildir. Onlar birkaç lisandan istifade ederek, yahut bu imkânı temin ederek kendilerini ancak tatmin edebilirler. Fakat münevver için bu ihtiyaç yüzde yüz böyle değildir. Bugün orta halli münevver tatmin edecek kadar neşriyatımız bulunduğunu ve tatmin imkânlarının daima genişlemekte olduğunu görmekteyiz.

Olmuş bir hikâye

Y a z a n :

Samih TIRYAKIOĞLU

V aktiyle bir padişah, körlerin fil hakkındaki fikirlerini öğrenmek istemiş... Bir kaç körü bir filin yanına göndermiş. Her biri fili kendine göre muayene etmiş, sonra da fikrini anlatmış. Birisi:

— Fil kocaman bir külçeyi andırır! demiş.

Öteki:

— Fil direğe benzer! iddiasında bulunmuş.

Bir başkası:

— Fil lahana yaprağını andıran bir hayvandır! diyerek kendisini dinliyen bütün gözü açıkları güldürmüş. Anlamış olacağınız üzere, körlerden birisi filin gövdesini, öteki bacaklarını, üçüncüsü de kulaklarını muayene etmiş.

Birisi çıkıp insanlardan saadeti tarif etmelerini istese, bunlardan her biri de, muhakkak ki, yukarıda anlattığımız körler gibi, başka başka tariflerde bulunur.

Fakat, eski Ankara'nın sakin bir mahallesinde kendi halinde bir hayat süren Kalaylıoğlu ailesi, saadeti muhakkak ki en basit mânasında tarif edecekti. Netekini başka bir hikâye de mesut insanın gömleği bile olmadığını söyler.

Bahsimize gelelim: Kalaylıoğlu ailesi, eski Ankara'nın sakin bir mahallesinde, gamsız, kasavetsiz bir hayat sürüyordu. Baba, maliye vekâletinde memurdu. Anne ev işlerini görüyor ve ikisi mektebe giden beş çocuğuna bakıyordu. Baba akşamları eve geldiği zaman, mektebe giden çocuklarını karşısına alır, onların dersleriyle meşgul olurdu. Hafta tatillerinde de bütün aile, yiyeceklerini bir sepete yerleştirip Çiftliğe, Baraja veya Kayış'a giderler, çocuklar ağaçların altında sevinç haykırırları koparak koşup oynarken, baba bir seccadenin üzerine uzanarak gökyüzünün koyu yeşil yapraklar arasından görülen engin maviliklerine gözleri dalmış, hafta yorgunluğunu çıkarır; anne de, birazdan acıkacaklarını bildiği çocuklarına yemek hazırlardı.

Dört duvarla çevrili bahçenin içindeki küçük ev, kendilerininindi. Babanın kazancı bu aileyi geçindiriyordu. Çocuklar, gezmeğe gitmedikleri günler, küçük bahçeyi de yine neşeli çığlıklarla dolduruyorlardı. Fakat günün birinde, bu masum, kendi halinde saadet yuvasının üzerine bir kara bulut çöktü. Baba birdenbire şuurunu kaybetti ve işini bırakmak, daha sonra da İstanbul'da akıl hastahanesine yatmak zorunda kaldı.

Vâkıa anne, 'ak akça kara gün içindir,' diyerek bir tarafa bir kaç kuruş koymuştu, fakat hazıra dağlar dayanmaz derler. Onun için, kısa bir zaman içinde bu azıcık para da eriyiverdi. Anne, çocuklarına, içinde çırpındığı güçlükleri duyurmamak için uğraşıyordu. Gece geç vakte kadar dikiş dikiyor üç beş kuruş kazanıp hiç olmazsa mektebe giden iki yavrusunun tahsillerine devam etmelerini temine uğraşıyordu. Bazan, gecenin çok geç saatlerinde göz kapakları karıncalanıp sırtı çok ağrıdığı zamanlar

Kara günlerden iyi günlere...

|||||||

Seyyar satıcı Süleyman, şimdi maliye meslek mektebinde okuyor

Bu muammayı çözmek isterseniz aşağıdaki olmuş hikâyeyi okuyunuz

biraz doğrulur, ipnotize olmuş gibi masanın üzerindeki küçük bir resme bakardı: küçük bir amatör makinesiyle çekilmiş bu resim, ona neler hatırlatmıyordu... Ortada caketini çıkarmış, oturan kocası, etrafındaki çocuklarıyla beraber gülümsiyerek objektife, yani kendisine bakıyor. Çocuklardan kimisinin elinde bir top, kimisinin elinde bir meyva, kimisinin elinde, oğün yemek için bir gün evvel evde itina ile pişirilmiş bir çörek.. Ve biraz geride, bu küçük gurupu şefkat dolu bakışlarla seyreden kendisi... mesut günlerin annesi... O zaman sessiz sessiz ağırlardı. Bazan, kendisini tutamayıp boşuk bir hıçkırık saliverince, yataklarında mışıl mışıl uyuyan yavrularından birisinin kimildadığını görüp hemen susar, göz yaşlarını içine akıtır, sanki hiç birşey olmamış gibi, dikisine devam ederdi...

Anne, ne kadar uğraşsa, her ay kazandığı üç beş kuruşla altı kişilik bir aileyi geçindiremeyeceğini çok iyi biliyordu. Fakat ne yapsın? Dersini kime anlatsın? Şimdi hayatta yapıyaldızdı ve en büyük çocuğu da dokuz, on yaşında kadardı...

Fakat anne hayatta, sandığı kadar yapıyaldız değildi. Bir gece geç vakit, bilinemez nasıl, uyanan en büyük oğlu Süleyman, onun bir ara dikisini bırakarak masanın üzerindeki resme uzun uzun baktığını, sonra ağıladığını, daha sonra da hıçkırdığını gördü. Yattığı loş köşede içi sızladı ve düşünmeğe başladı:

Orta mektebin ikinci sınıfında idi. Derslerine çalışıyor, sınıfını her yıl ikmâlsiz geçiyordu. Öğretmenleri onu seviyorlardı. Tek emeli mektebini bitirmek, babası gibi bir maliye memuru olmaktı. Fakat o, küçük akliyle, bugünkü şartlar içinde bütün bu hulyaların gerçekleşmeyeceğini anlamıştı. Anneciği her gün biraz daha zayıflıyacak, kardeşleri farkında olmaksızın, her gün biraz daha sıkıntı çekeceklerdi. Bu altı kişiyi kurtarmak için, bir kişinin kendisini feda etmesi lâzımdı. O bir kişi, küçük Süleyman olacaktı. Kararını verdi ve hemen de tatbikine başladı. Bir kaç gün sonra, mektepten döndüğü zaman, kardeşleriyle beraber bahçede oynamadı. Yemeğini ciddi bir tavırla yedi. Yemekten sonra da, her akşam yaptı-

ğı gibi, derslerine çalışmadı, kardeşlerinin yatmasını bekledi. Onlar uyuduktan sonra, mutfakta meşgul olan annesi odaya dönmüce, hiç onun yüzüne bakmadan söze başladı:

— Anne, ben artık mektebe gitmiyeceğim...

— Neden yavrum?

— Çalışmak 'stiyorum da ondan...

— Dokuz yaşında çocuk çalışır mı hiç?

— Tabii çalışır... Sokaklarda karamelâ, oyuncak, gazete satan çocukları görmüyor musun? İçlerinde günde bir lira kazananlar var!.. Okuyup da ne olacağım sanki?..

— Okumaktan zarar gelir mi evlâdım? Bu saçma şeyleri senin aklına kim koydu?

— Kimse koymadı! Ben kendim karar verdim. Bundan sonra mektebe gitmiyeceğim. Çalışıp para kazanacağım.

Annesi önce hiddetlenmek, sonra yalvarmak istedi. Fakat nafiye. Süleyman kararından dönmüyordu. İsrarlar karşısında bir de tehdit savurdu:

— Eğer izin vermezsen ben de her gün mektepten kaçır, sokaklarda haylazlık yaparım...

Anne çaresiz, boynunu büktü:

— Peki evlâdım, dedi, sen bilirsin...

Küçük Süleyman bu sözleri duyunca annesinin boynuna sarıldı. Onu uzun uzun öptü. Fakat biraz sonra yatağına girince de duvardan tarafa dönüp uzun uzun, sessiz sessiz ağıladı. Uyuduğu zaman rüyasında boyuna mektebini, sınıfını, arkadaşlarını gördü...

Tıraş takımları var! İlet bıçakları var! Buyurun baylaaarl..

Günün birinde, Anafatlar caddesinin gürültüleri arasında, bu ses de karıştı. Orta mektebin ikinci sınıfından tasdikname alarak ayrılan küçük Süleyman, mektebini, arkadaşlarını bırakmış, evinin gündelik ekmeğini kazanmak için seyyar satıcılığa başlamıştı. Küçükten beri duyduğu, mektepte iken de öğretmenlerinin sık sık tekrarladıkları bir söz vardı:

— Hayatını kazanmak için çalışmak ayıp değildirl..

O yalnız kendisi için değil, kardeşleri ve annesi için de çalıştığını düşündükçe, halinden utanmıyor, bilâkis gurura benzer bir şeyler bile duyuyordu. Hattâ önceleri, mek-

tebin esasen hiç yadırgamadığı disiplininden kurtulduğu için, memnun bile oldu. Fakat kış ayları kuru soğuklarıyla, sulu karlarıyla, kaldırımları pencere camına çeviren don ve buzlarıyla gelip çattınca, Süleyman, giriştiği işin pek de kolay olmadığını anladı. Şimdi içini burkan birşey daha vardı: öğleden sonra saat dörde kadar, Anafartalar caddesini hep mektepliler dolduruyordu. Bunların arasında bazan kendi arkadaşlarını gördüğü de oluyordu. O zaman, tuhaf bir utanma hissiyle yan sokaklardan birisine giriyor, ancak bir saat kadar sonra, mektepli kalabalığı seyreylediği zaman yeniden caddeye çıkıyordu. Vâkıa annesi ona bir yün başlık, bir de boyun atkısı örmüştü. Evden çıkarken oğlunu sımsıkı sarıp sarmalayordu. Bununla beraber, yanakları ve burnu soğuktan morarıyor, işportasını tutarı eleri kaskatı kesiliyordu. O bütün bunlara göğüs geriyor, çok üşüdüğü zaman, biraz olsun sıcaklıktan istifade edebilmek için kahvelere girerek jiletlerini, tıraş takımlarını orada satıyor, sokağa çıkıp dışarının ayazıyla karşılaşınca da, kendisine cesaret vermek ister gibi, incecik sesiyle tekrar bağıyordu:

— Tıraş takımları var!.. Jilet bıçakları var!.. Buyurun baylaaarl!..

Bu hayat böylece, tam üç yıl sürdü. Fakat nafiye... Bütün bu uğraşmalar, didinmeler, altı nüfuslu ailenin ancak ekmek parasına yetiştirebiliyordu. O zaman, bütün aile düşünüp taşındılar, evi satmağa karar verdiler. Babalarını kaybettikten sonra, küçük evlerini de kaybetmek çocuklara çok ağır geldi. Fakat yapacak başka bir şey yoktu. Anne, küçük kardeşlerle birlikte H. kasabasına yerleşecekti... Orada, evin getirdiği para ile daha ucuza geçinmek mümkün olacaktı. Yalnız, Süleyman'ın burada kalması icabediyordu. Süleyman ne yapacaktı?

Nihayet ev satıldı. Anne dört çocuğuyla beraber istasyondan trene bindi. Küçük Süleyman göz yaşlarını tutmağa çalışarak annesini ve kardeşlerini uğurladı. Son bir defa daha, satılacak küçük evin, bir çok neşeli günlerin hatırasını taşıyan şirin yuvanın önünden geçti ve işportasını boynuna takarak, yine sokakta bağırmağa başladı:

— Tıraş takımları var!.. Jilet bıçakları var!.. Buyurun baylaaarl!..

Bir taraftan da o gece nerede yatacağını, yatacak yer bulduktan sonra da, tek başına kendisini nasıl çekip çevireceğini düşünüyordu...

Aradan bir kaç saat geçmişti ki, karşısına bir "koruyucu melek," çıktı. Bu, babasının arkadaşlarından birisiydi. Küçük çocuğu görünce hayretle durdu ve sordu:

— Hayrola Süleyman? Sen seyyar satıcılığa mı başladın?

— Evet!

— Mektebe gitmiyor musun?

— Hayırl!

— Neden?

— İştel.. Gitmiyorum.

Baba dostu onu bir muhallebeci dükkânına götürdü ve Süleyman'ı ona, üç yıl süren işkence dolu hayatını, bazan göz yaşlarını

tutamiyarak, anlattı. Babasının arkadaşı onu dinledi. Sonra:

— Sen bu akşam bizim eve gel, dedi. Orada kardeşlerinle - kendi çocuklarını kasdediyordu - beraber yatarsın. Yarın bu jiletleri, tıraş takımlarını bir yere satarız. Ondan sonra da tekrar mektebine gidersin. Olmaz mı?

Süleyman kulaklarına inanamıyordu. Üç senedenberi o da bundan başka birşey istememişti. Fakat bu onun için o kadar uzak, gerçekleşmesi o kadar güç bir hayaldi ki...

Süleyman rüya görmediğini, babasının arkadaşının doğru söylediğini kendisini tekrar orta mektebin sırasında oturmuş, ders dinlerken gördüğü zaman anladı. Jilet bıçakları, tıraş takımları artık tarihe karışmıştı. Her sabah mektebe gidiyor, akşamları Kızılay şefkat yurdunun sıcak bir odasında yemek yiyor, derslerine çalışıyor, sonra da temiz bir yataкта yatıp sabaha kadar uyuyordu. Tek kederi, ailesinden ayrı bulunmaktı. Fakat orta mektebi bitirince onları da buraya getirtmeğe karar vermişti. Bir yandan da iki tarafın sevinçlerini, hasretlerini taşıyan mektuplar, H. kasabasıyla Ankara arasında mekik dokuyordu. Böylelikle bir sene çabuk geçti ve Süleyman orta mektebi iyi derece ile bitirdi. Fakat, üç sene hayatın türlü dağdağası içinde bocalayıp bir sene daha okuyan Süleyman eskisine göre daha olgunlaşmıştı. Orta mektep tahsiliyle bir aile geçindirecek kazanç bulamıyacağını çok çabuk anladı. Vaziyetini Kızılay'ın Ankara merkezi reisi Malatya mebusu B. Emrullah Barkan'a anlattı. Önceden

Acı elem üzerine azmiyle hep doğuyor
Felâketler sahasına durmuyor hiç yağıyor

Okşanan yaralı kalp tesellisiyle gülüyor
Acı, ızdırıp çekene kanadını geriyor.

Vatanımız köşesini hırçınca yıkınca sel
Bacaları tütmevene uzatıyor hemen el.

Kıpkızıl rengiyle ay'ı şefkate alâmettir,
Vatan içinde varlığı bizim için nimettir

O ağılayan kimsesizi kollarınla sararsın
Sen onlar için bir melek, yemyeşil bir baharsın.

Felâketi kovalıyan kükremiş bir aslansın,
İçin merhamet, elin şefkat tutan bir kartalsın.

Başlarımız üzerinde coşkun coşkun dalgalan
Elem, acı menbaında şefkatli kalbinle yan.

Merhamet babası diye seni severiz bizler,
Güler daima seninle açılıp gören gözler

Yıkıyor harap ediyor yurdumuzu zelzele,
Kızılay'a yardım için verelim hep elele.

A. YAYLA

zihninde hazırladığı sözleri sıralarken, bir taraftan da çekiniyordu. Ya:

— Ee!.. Artık çok oldun! cevabını alırsa ..

Fakat hiç de öyle olmadı. Süleyman'ın maliye meslek mektebine girmesi kararlaştı. Oradan kendisine verilecek olan işe bedelini ailesine gönderecek, kendisinin işi yine Kızılay tarafından temin edilecekti. Süleyman'ın bu dileği de, Kızılay sayesinde, yerine gelmişti...

Ankara'da maliye meslek mektebinin birinci sınıfından 42 numaralı Süleyman Kalaylıoğlu, derslerine çalışan, arkadaşlarıyla iyi geçinen bir talebedir. Hocaları onun zekâsından, kavrayışından, terbiye ve nezaketinden memnundurlar. Süleyman da yeni hayatından çok memnundur. Çok defa, mektebe giden çocuklara sorarlar:

— Mektebi bitirince ne yapacaksınız?

Süleyman:

— Ne mi yapacağım? diyor. Küçük yaşta babasız kalan kardeşlerimi büyüteceğim, okutacağım ve onları, cemiyete faydalı birer uzuv haline getireceğim. Sonra... Borcumu ödeyeceğim.

— Hangi borcunu?

— Kızılay'a olan borcumu...

— Nasıl?

— Onu daima severek ve ona ömrümün sonuna kadar yardım ederek... Çünkü "Kızılay," kelimesinin boş bir lâf olmadığını ben, daha on iki yaşında iken anıdım...

Kızılay'ın adını ancak büyük vesilelerle duyanlar, onun başka zamanlarda hiç bir şey yapmadığını sanırlar. Bundan büyük bir yanlış olamaz. Kızılay, icabettiği zaman hızlı, icabettiği zaman da yavaş çalışan, iakat daima çalışan büyük bir makine gibidir. Netekim, 25 eylül 1941 tarihinden ilkteşrin 1941 sonuna kadar onun yaptığı yardımların 161.140 lirayı bulduğunu söylersek, yukarıda yaptığımız teşbihin ne kadar yerine olduğu anlaşılır.

• •

Bahsettiğimiz devre içinde yapılan yardımların en büyüğünü, maalesef ve yine şurada, burada, kendisini hissettiren zelzeleler için yapılanlar teşkil etmiştir. Bir zelzele âfetinden sonra sadece yaralıların yaralarını sarıp ellerine de bir miktar yiyecek vermek şüphesiz, eksik yapılan bir iş demek olur. Onun için Kızılay, son Erciş zelzelesinde evleri kısmen yıkılan yurttaşlara 15 şer, tamamen yıkılanlara da 25 şer lira hesabıyla dağıtılmak üzere Van Kızılay merkezine Van valiliği adına 43.000 lira göndermiştir. Böylelikle bu bölgede para ve eşya tevziyatı sona ermiş bulunmaktadır.

Asyada şark zelzelesinden sonra inşaları bitmiş olan yedi köy evlerinin kiremitleri için Amasya valiliğine 750; Yozgat'daki zelzele felâketlerinden evleri yıkılanlara dağıtılmak ve kereste nakliyesine sarfedilmek üzere Yozgat valiliğine 30.000; Sivas'ta yıkılan okulların inşası için de kereste ve tomruk olarak 65.655 lira gönderilmiştir.

Zelzele yardımlarının yanında, Palo kazasının Gedik köyünde evleri heyelândan yıkılanlara yapılan yardım da 175 lira ile yer almaktadır.

Geçenlerde Mardin vilâyetinin Nusaybin kazasında çıkan bir yangın bir çok yurttaşlarımızın yuvalarını harap etmişti. Bunlardan muhtaç olanlara ilk yardım olarak 500 ve evlerini yeniden inşa veya tamir etmeleri için 1200 ki ceman 1700 liralık bir yardım yapmıştır.

25 Eylülden ilkteşrin sonuna kadar Kızılay'ın yaptığı yardımlar bu mikdarı bulmaktadır.

1939 da patlak veren ve gittikçe yayılan ikinci cihan harbi Kızılay'a kendi sahasında bir takım hizmetler yüklemiştir. Yurt içinde yaptığı yardımlardan başka, Kızılay, münakale ve diğer imkânların müsaadesi nisbetinde, işgal altındaki memleketler halkına, esir kamplarında bulunan askerlere ve memleketimize sığınan mültecilere de yardımlarını esirgememektedir. Geçen sayımızda da bahsettiğimiz üzere, Kurtuluş vapuru Yunanistana müteveccihen başladığı sefere devam etmektedir. Kızılay bu vapurun yaptığı ilk seferde mercimek unu, şeker, süt tozu, pirinç unu ve paketler içinde yağlı mercimek unundan mürekkep olmak üzere Yunanistan'a 14.400 lira kıymetinde bir parti yiyecek göndermiştir. Bundan başka, Türkiye'deki yunan kolonisi, Balkan Etibba Birliği Türk Komitesi, Kızılhaç Komitesi ve Beynelmîlel Kızılhaç Komiteleri tarafından Yunanistana gönderilmek üzere Kızılay'a teslim edilen ve nohut, fasulye, soğan, yumurta vesair muhtelif erzaktan ibaret olan gıda maddelerinin de Kurtuluş vapuruyla sevk ve Yunan Kızılhaçına teslimi temin olunmuştur.

27 ilkteşrin 1941 de Yunanistan'a ikinci seferini yapan Kurtuluş vapuruyla Yunanistan'a Kızılay hesabına toz şeker, kırmızı mercimek unu ve mercimek unu kompirmesinden ibaret olmak üzere, 4.800 liralık gıda maddesi daha gönderilmiş, ayrıca Kızılhaç komitesi vesair ecnebi ko-

miteleri taraflarından Yunanistan'a gönderilmek üzere Kızılay'a tevdi edilmiş olan 1664 ton muhtelif yiyeceklerin Kuruluş vapuruyla sevk de temin olunmuştur.

Eylülün yirmi beşinden 31 ilkteşrin 1941 e kadar olan devre zarfında Kızılay muharip memleketlerdeki yabancı esirlere 1357 tane koli gönderilmesine tavassut etmiş ve bunun için de 144.53 liralık masraf yapmıştır.

Amerikan Kızılhaç Ankara Amerikan konsolosluğu vasıtasıyla Kızılay'a 20 sandık süt tozu ve 600 battaniye göndermişti. Bunlar resimsiz olarak gümrükten çıkarılmış ve Kızılay İzmir merkezinden bir âzanın da iştirak ettiği, Amerikan ve Yunan konsolosluk memurlarından müteşkil bir heyet vasıtasıyla Aydın, Nazilli ve Denizli'ye yerleştirilmiş olan yunan mültecilerine dağıtılmıştır.

Bu saydığımız yardımların dışında olarak da, yine 25 eylül 1941 den 31 ilkteşrin 1941 tarihine kadar olan devre içinde Kızılay Umumi Merkezi, 515.79 liralık muhtelif yardımlarda bulunmuştur.

Bu yardımların yekûnu 161.140 lirayı bulmaktadır ve bu paraya, Kızılhaç hesabına Yunannstan'a gönderilen iase maddelerinin bedeli dahil değildir.

Okuyucularımız, bütün bu rakamları neye sayıp döktüğümüzü kendi kendilerine sorabilirler. Rakamların dili gayet belîğdir. Biz de basit bir hesap ameliyesi yaptıktan sonra onlara şöyle diyebiliriz:

Size, ortalama bir hesapla Kızılay'ın günde 5032 liralık muhtelif yardımda bulunduğunu anlatmak için...

10 ayda KIZILAY

■ HIZAK kazasının halkı Erciş'teki son yerdepremi felâketzedeleri için 1159 lira toplamışlardır. Kızılay, bu hayırsever vatandaşlara ve paranın toplanmasında olduğu kadar, bulunduğu vazifelerde cemiyetimiz işlerine kıymetli yardımlarda bulunan kaymakam Feyzi Gönger'e teşekkürlerini sunar.

■ HAKKÂRİ vilâyetinde merkez jandarma bölük subayı ve eratı cemiyetimize 100, tüccardan Sait Şanz 50, tüccardan Mehmet Yüzen 50 lira teberruda bulunarak, hepsi 300 lira tutan bu paralarla Erciş'teki son yerdepremi felâketzedelerine yardım edilmesini istemişlerdir. Kızılay, bu hayırsever yurttaşlara teşekkürü bir borç bilir.

■ CUMHURİYET ve şeker bayramlarında İstanbul'da Kasımpaşanın en yoksul çocuklarından dokuz yavru, Kızılay Beyoğlu şubesi tarafından giydirilmiştir. Kızılay şubesinin bu yerinde hareketi Kasımpaşa muhitinde şükran uyandırmıştır.

■ GEREDİ'nin Samet köyünde çıkan bir yangın, beş aileyi yersiz yurtsuz bırakmıştı. Kızılay umumî merkezi, bu vatandaşların içinde bulundukları acıklı vaziyeti hafifletmek maksadiyle bu beş aileye 25'er liradan 125 liralık bir yardım yapılmasına karar vermiştir.

■ EDİRNE Kızılay merkezi reislik ve veznedarlığını on senedenberi fahri olarak yapmakta bulunan eski askerî hesap memuru Selâmi Talu'nun geçim darlığında bulunduğu anlaşıldığından, Kızılay, cemiyet işlerini yürütmek için yıllardanberi canla başla çalışan bu vatandaşımıza 200 liralık bir para yardımı yapmıştır.

■ İZMİR Kızılay merkezi idaresinde bulunan ikiçeşmelik dispanserinde birinciteşrin 1941 ayı içinde 565 erkek, 663 kadın olmak üzere 1228 hastanın muayene ve tedavisi yapılmıştır.

■ TOSYA kazasının Çukur köyünde 12 ilkteşrin 1941 tarihinde bir yangın yüzünden 7 ev, 2 samanlık ve 2 kovanlık tamamen yanmıştır. Tosya kazası Kızılay şubesinin talebi üzerine Kızılay umumî merkezi bu yangında zarar görenlere 175 liralık bir para yardımında bulunulmasını kararlaştırmıştır.

■ SAKIZ Adası'nın muhtaç halkına dağıtılmak üzere, mezkûr ada halkı adına yardım istemek üzere Türkiye'ye gelmiş olan heyete serum ve aşılarla harp dolayısıyla gelmeyen bazı ilâçların verilmesi kararlaştırılmıştır. İlâçlar, şimdi İzmirde bulunmakta olan bu heyete teslim olunmuştur.

■ KIZILAY gençlik kurumu bu ders yılı başında Ankara'daki ilk okul talebelerine 67 takım elbise, 48 palto, 35 manto, 101 kazak, 156 çift ayakkabı, 23 entari, 146 çift çorap hediye etmiş, ayrıca 19 talebeye 450 lira kıymetinde elbise, ayakkabı, göğüslük, çorap ve kasket almış ve 242 talebeye de 500 liralık kitap ve defter hediye etmiştir.

■ YUNANİSTAN Kızılhaçı tarafından yapılan ıca üzerine, Dimetoka'da Kızılhaç tarafından kurulacak olan hastahaneye lüzumlu 100 adet kar-yola ve yatak takımının bu hastahaneye verilmesi kararlaştırılmış ve bunlar, Türk hududunda alâkalılara teslim edilmiştir.

10 uncu sayfadaki bulmacanın halledilmiş şekli

Blumacanın halli : Soldan sağa : 1. Hemşire, 2. At, saika, on. 3. Dam, Kal, ana. 4. Is, varis, un. 5. Kar, met. 6. Kat, ler. 7. Nam, siz. 8. Us, namus, la. 9. Fak, mes, yem. 10. At, kurak, ru. 11. Karaman.

Yukardan aşağı : 1. Çadır, tufan. 2. Tas, sat. 3. Kan. 4. Es, vatan, ka. 5. Makar, mamur. 6. Şiar, mert. 7. İklim, susam. 8. Ra, selis, ka. 9. Tez. 10. Onu, ler. 11. İnanç, samur.

Kızılay Rize Merkezi için şeker bayramında rozet dağıtan mektepli yavrular

Boşa çıkan üzüntüler

Yazan:

F. Zahir TÖRÜMKÜNEY

Yağmur, ince ince serpinti halinde devam ediyordu. Bulutlar o kadar koyu ve alçaktı ki, insanın içine kasvet çöküyordu. İnsan, bütün kışı yağmurlu, karlı ve kapalı olarak geçirdikten sonra mayısta böyle bir havaya tahammül edemiyordu. Sabahın henüz çok erken bir saati olmasına rağmen Nazan yemek masasının başında çayını içiyordu.

Masa, mühim bir misafirin geleceğini müjdeliyen bir tarzda gayet itinalı hazırlanmıştı. Fırında kızartılmış tavuklar, sarma dana sövüşleri, çeşitli peynirler, yeşil salataların üzerine dizilmiş kırmızı turplar, buz kovaşına yerleştirilmiş şarap şişeleri cidden iştah açacak bir manzara teşkil ediyordu. Hasan'ın çok sevdiği kaz ciğeri ezmesi de unutulmamıştı.

Nazan masayı bozmamak endişesiyle sofranın bir köşesine çekilmiş ve bir fincan çayla bir iki lokma bir şey yiyerek midesini bastırmağa çalışıyordu. Yüzü solgun ve yorgun görünüyordu. Gözlerinin altına uykusuz ve düşüncelerle geçen bir gecenin gölgesi çökmüştü.

Sırtında siyaha yakın koyu kahve rengi bir rop vardı. Sigara yakmak üzere ayağa kalktı. Bu sırada Nazan'ın ihtiyar dadısı Şefika hanım terliklerini sürükliyerek içeri girdi. Nazan'ın henüz gitmeğe davranmadığını görünce merakla sordu:

- Tren kaçta geliyor?
- Dokuz buçukta...

Nazan, dadısının pejmürde kıyafetine bakarak sinirlendi. Biraz sert bir sesle söylendi:

— Dadı, ne kadar eteği düşük bir kadın oldun? Nedir bu halin canım? Çok rica ederim, sırtından şu kirli entariyi çıkar, temiz bir şey giy. Saçını, başını da biraz toplar.

Şefika hanımın bu ihtara canı sıkılmıştı. Kucağında büyüttüğü Nazan'ın şimdi onu senelerdenberi evinden uzak kalan Hasan beyi bu kıyafetle karşılayacak kadar düşüncesiz addetmesini bir türlü hazmedemiyordu. Netekim bunu açıkça söylemekten kendini alamadı:

— İlâhi küçük hanım, beni bayağı bunak yerine koyuyorsun.

İhtiyar kadının gözleri sulanmıştı.

Nazan biraz ileri gitmiş olduğunun farkına vardı. Dadısının yanağını okşiyarak gönlünü aldı.

Bugün Nazan'ın ruhunda garip bir sıkıntı vardı. Halbuki, onun bu sabah çok neşeli ve mesut olması lâzımdı. Tren saatini beklemek onu tasavvur edilemeyecek kadar sinirlendiriyordu. Kolundaki saate baktı. Henüz yedi buçuktu. Daha trenin gelmesine iki saat vardı.

Pencerenin yanındaki koltuğa oturdu. Hasan'dan ayrıldığı tarihin üzerinden iki sene geçmişti. Bu müddeti ne derin ıztıraplarla geçirmişti. Bu uzun ayrılık yıllarında, yurdunun ve millî şerefir müdafaası için hudut boylarına gitmişti. Netekim, kendisinin ve büyük şehirde işleriyle güçleyle meşgul olan diğer bütün insanların huzur ve sükunları Hasan'ın ve onun gibi diğer kahraman türk çocuklarının fedakârlıklarıyla mümkün oluyordu. Başını koltuğa yasladı. Gözlerini yumdu. Geçmiş günler hayalinde canlandı. Hasan'la tam beş sene devam eden derin ve temiz bir aşktan sonra evlenmişlerdi. Evlilik hayatlarının en tatlı aylarını yaşı-

Tren boşalmış, fakat Hasan görünmemişti.

yorlardı. Birdenbire dünyanın manzarası değişti. Harp tehlikesi bütün Avrupayı tehdit etmeğe başladı. Bir çok memleketlerde ciddi tedbirler alınıyor, harp hazırlıkları yapılıyordu. İşte bu sırada Hasan'ın da yedek subay olarak orduya iltihak etmesi icap etti. Nazan son gece kocasının bavullarını hazırlarken gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Hasan onun ağladığını görünce hemen kalkıp yanına gelmiş, başını avuçlarının içine alarak gözlerine derin derin bakmıştı. sonra ruha kuvvet ve cesaret aşılayan bir sesle:

— Ne o, ağlıyor musun, demişti. Ben ise senin saadetten kanatlanacağını ummuştum. Bir türk kadını için, kocasının millî şeref ve aile namusunun bir bekçisi olarak sınıra koştuğunu görmekten daha büyük bir saadet kaynağı olabilir mi?

Nazan, mahcup olmuş, yaşlarını gözlerinin pınarlarında kurutmuştu.

Tekrar saate baktı. Dokuza geliyordu. Fırladı. Şapkasını giydi. Pardesüsünü sırtına aldı. Telâşlı adımlarla merdivenleri indi. Sokağa çıkar çıkmaz ilk rastladığı taksiye atladı.

Saat dokuzu on geçte Sirkeci garında otomobilden indi. Trenin gelmesine daha yirmi dakika vardı.

Peron çok kalabalıktı. Yolcu bekleyenler, sabırsızlık ve heyecan içinde bulunuyor ve yerlerinde duramıyorlardı. Nazan biraz tenhaca bir yer bulmak için ileriye doğru yürümeğe karar verdi. O kadar dalgındı ki, çocukluk arkadaşı Meliha'nın önünden geçtiğinin farkına bile varmadı. Meliha, onu kolundan yakaladı:

—Bu ne dalgınlık Nazan? Önümden geçiriyorsun da beni göremiyorsun.

Sonra gülerek ilâve etti:

— Mutlaka kocanı bekliyorsun.

Nazan, Meliha'dan ötedenberi hoşlanmazdı. Onun lüzumsuz gevezeliği, sırnaşıklığı varan sokulganlığı Nazan'ı daima sinirlendirirdi. Bilhassa bugün böyle saçma ve mânasız samimiyetlere hiç te tahammül edecek bir halde değildi. Fakat kaba davranmağı ve yoktan yere eski bir arkadaşının kalbini kırmağı istemiyor-

du. Zoraki bir tebessümle cevap verdi:

— Evet, kocam geliyor. Sen kimi bekliyorsun?

— Gözün aydın Nazan. Bu habere çok sevindim. Ben de eniştemi bekliyorum. Ablam yatağından çıkamıyacak derecede hasta, onun yerine ben geldim.

— Ya!.. Vah, vah. Ablanın rahatsızlığı nedir?

— Zannedersen şiddetli bir grip. Her halde soğuk almış olacak.

Meliha, daha bir sürü şeyler anlatıyordu. Fakat, artık Nazan onu dinlemiyordu.

Saat tam dokuz buçukta lokomotifin kocaman siyah göğsü göründü. Etrafa buharlar saçarak, soluyarak geliyor, sanki son takatini sarfederek kilometrelerce mesafeden sürüklediği vagonları son menziline ulaştırmağa uğraşıyordu.

Tren durdu. Artık istasyonda bekleyenlerle vagonlardan inenler birbirlerine karışmışlar, kucaklaşıyorlar, gülüşüyorlar, ağlaşıyorlardı. Nazan Melihayı da kaybetmişti. Şimdi gözleri bütün dikkatiyle Hasan'ı arıyordu. Tren hemen, hemen boşalmıştı. Fakat elân Hasan ortalarda yoktu. Nazan, artık yerinde duramıyor:

— Hasan!.. Hasan!..

diye bağırarak, çırpınarak vagon-
dan vagona koşuyordu. Birden kar-
şısına genç bir teğmen dikildi:

— Nazan hanım, bu ne telâş böyle!

Nazan başını kaldırdı. Dikkatle genç subayın yüzüne baktı. Bu, Hasan'ın eski bir arkadaşı olan Şükrü idi. Heyecanla sordu:

— Hasan nerede? O gelmedi mi?

Şükrü, dudaklarını ısırdı. Derin bir teessür yüzünü kapladı. Kadının, kocasını soran sesinde, başında dolaşan felâketi hisseden bir âhenk vardı. Bir iki defa yutkundu. Sonra tabii olmağa çalışan bir tavırla cevap verdi:

— Hasan, bazı mühim sebeplerden dolayı hareketini birkaç gün tehir etmek mecburiyetinde kaldı.

Nazan evvelâ bu sözlerden birşey anıyamamış gibi şaşkın, şaşkın bakın-
dı. Sonra boğuk bir sesle:

— Nasıl olur, dedi. Evvelki gün kendisinden aldığım telgrafta bugün gelceğini bildiriyordu. Madem ki hareketini tehir etmek zarureti hasıl olmuş, bunu bana haber vermeliydi. Yoksa..

Birden sustu. Dikkatle Şükrünün yüzünü tetkik etmeğe başladı. Sonra âni bir heyecanla:

— Yoksa!.. diye bağırdı. Başına bir kaza mı geldi?..

Şükrü'nün tereddüt içinde bunalması genç kadının şüphelerini büsbütün arttırdı. Artık kendinden geçmişti. Nerede bulunduğunu, hareketleriyle etrafın alâkasını üzerinde topladığını unutmuştu. Gözlerinden yaşlar boşanıyor, Şükrü'nün kolunu sar-sarak yaıvarıyordu:

— Ne var, ne oldu? Benden niçin saklıyorsunuz? Yoksa bir daha onu hiç görmeyecek miyim?..

Şükrü, daha fazla susmanın, âsası bozulan bu kadın üzerinde çok fena tesirler yapabileceğini kavradı. Nazan'ı kolundan tutarak:

— Buyurun, dedi. Sizi evinize kadar götürüyüm. Yolda herşeyi anlatırım. Yalnız şimdilik şunu söyleyeyim ki, kocanız sapa sağlamdır ve birkaç gün sonra onu mutlaka göreceksiniz. Her halde sözlerimin doğruluğundan şüphe etmezsiniz.

Nazan biraz sükûnet bulmuştu. Fakat vaziyette bir fevkalâdelik olduğunu hissediyor, bu yüzden tamamiyle üzüntüden kurtulamıyordu.

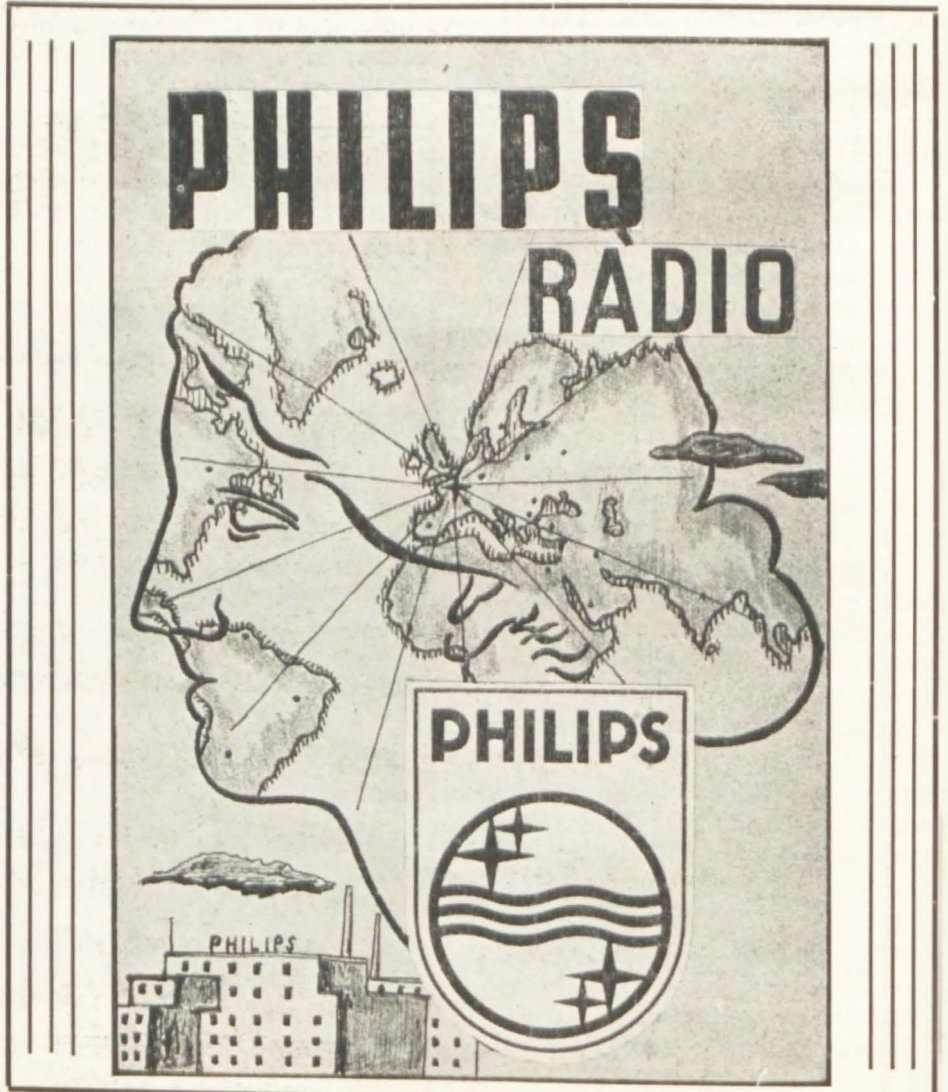
Eve doğru giderlerken otomobilde Şükrü, Hasan'ın başından geçen hâdiseyi şöyle anlattı. Hareketlerinden bir gün evvel, Hasan birkaç arkadaşıyla birlikte at gezintisine çıkmış. Yolda nasıl olmuşsa olmuş, Hasan'ın

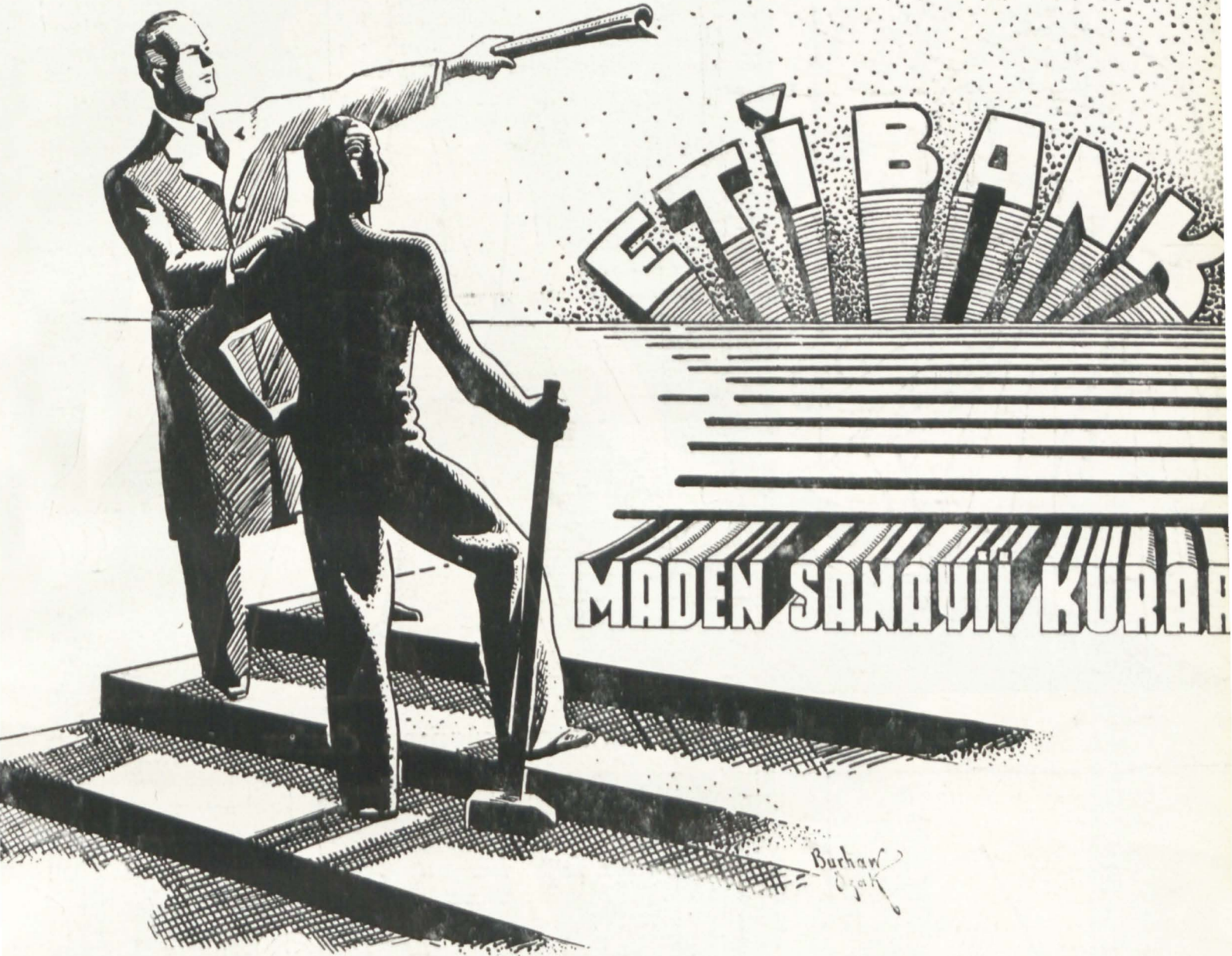
atı birden ürkmüş. Hasan yere yuvarlanmış ve kalçasından yaralanmış. Büyük bir tali eseri olarak, o sırada oradan geçen Kızılaya ait bir sıhhi imdat otomobili, derhal Hasan'ı alıp hastahaneye kaldırmış. Şükrü, hareketlerinden bir saat evvel hastahanenin doktoruyla telefonda konuşmuş. Hasan'ın büyük bir tehlike atlattığını, fakat artık buhranın geçmiş olduğunu, on beş gün içinde taburcu edileceğini öğrenmiş.

Nazan, başını otomobilin arkasına yaslamış, nemli gözlerle Şükrü'nün anlattıklarını dinliyordu.

...

Nazan trenden indi. İstasyondan kiraladığı bir yaylı ile bir buçuk saat kadar gittikten sonra karşıdan Kızılay bayrağının dalgalandığını gördü. Kalbi heyecanla vurmağa başladı. Acaba kocasını nasıl bir halde bulacaktı? Hastananenin önünde arabadan atladı. Karşısına çıkan güler yüzlü bir hemşireden kocasının odasını sordu. Odadan içeri girdiği zaman bir sevinç çığlığı kopardı. Hasan, yatağının içinde oturmuş, ikinci kahvaltısını yapıyordu. Genç kadın çılgın gibi kocasının boynuna sarıldı. Gözlerinden yaşlar boşandı. Fakat bu yaşlar saadetin akıttığı yaşlardı.

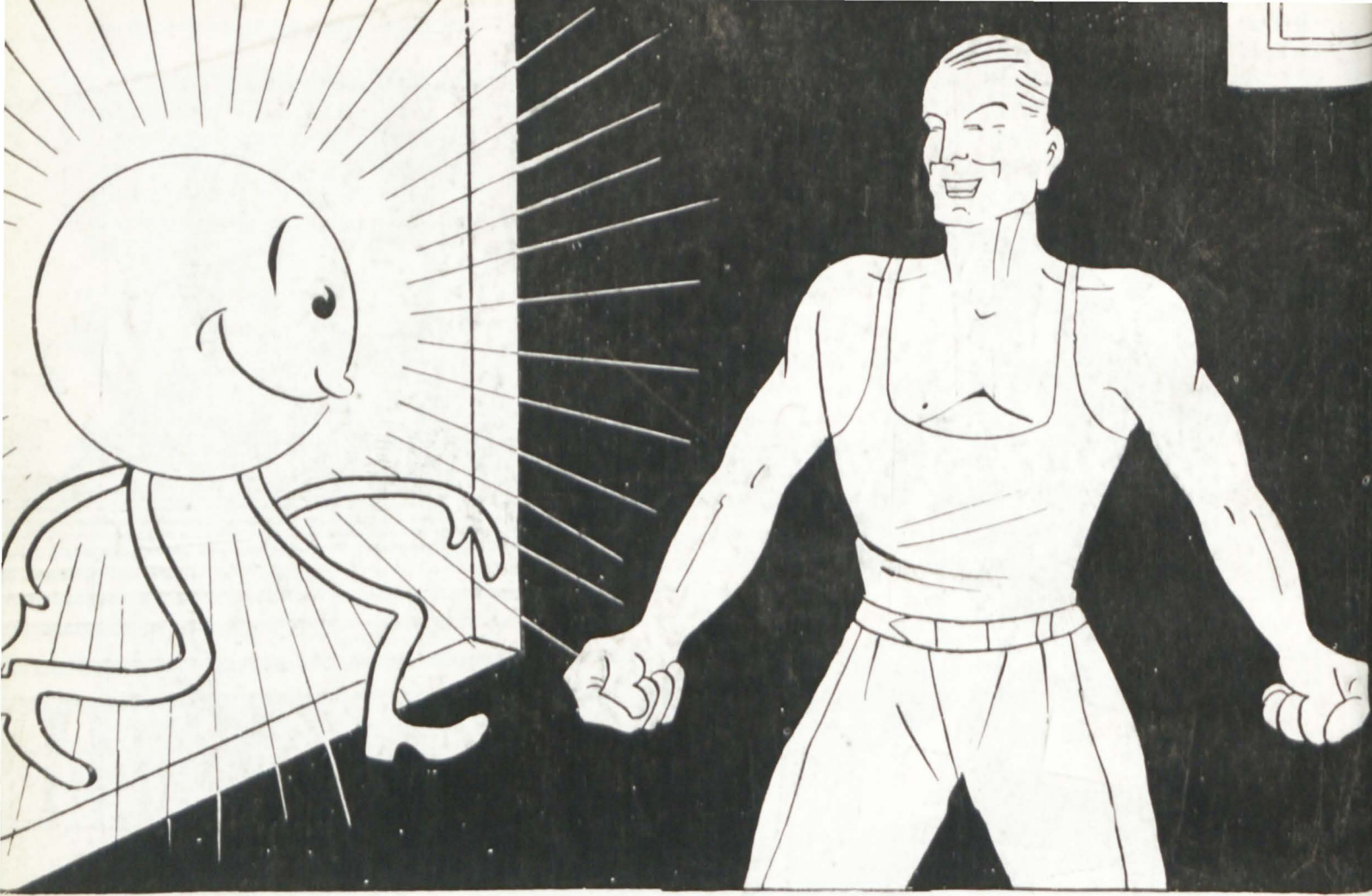

TÜRKİYE
ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI
Anonim Şirketi
Sermayesi : 1.000.000 T. L.

Bilûmum Şişe ve Züccaciye çeşitleri üzerinden
toptan sipariş almaktadır.

Fabrika: İstanbul, Paşabahçe

Mektup adresi:	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş. Paşabahçe Sahip Molla Caddesi No. 60
Telgraf adresi:	Camiş - İstanbul
Telefon :	Fabrika : 36 - 69 ve 30 - 79 Umum Müdürlük ve Ticaret Md. 40513 Mübayaat : 40686

Güneş giren yere doktor girmez derler

